

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.030.03.2015
P/15/066

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie
ul. Jacka Odrowąża 1, 71-420 Szczecin
T +48 91 831 39 00, F +48 91 831 39 66
lsz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/066 – Wykonywanie wybranych zadań publicznych przez małe gminy
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontrolerzy	1) Małgorzata Wejwer, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 98837 z dnia 29 grudnia 2015 r. 2) Adam Borowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 98851 z dnia 12 stycznia 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1-4)
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Świerznie, Świerzno 13, 72-405 Świerzno ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Krzysztof Atras, Wójt od 14 grudnia 2010 r. ² (dowód: akta kontroli str. 5-7, 92)

II. Ocena kontrolowanej działalności³

Ocena ogólna

W latach 2011–2015 (do 30.09.⁴) Gmina Świerzno⁵ prawidłowo realizowała zadania publiczne oraz tworzyła warunki do rozwoju, stosownie do posiadanych możliwości finansowych. Gmina zdiagnozowała niekorzystne czynniki rozwojowe i podejmowała działania w celu ich ograniczenia. Zaspokajano główne potrzeby w zakresie infrastruktury wodociągowej (na poziomie wyższym od średniej powiatu kamieńskiego i zbliżonym do średniej województwa zachodniopomorskiego), drogowej i sportowej. Na odpowiednim poziomie wykonywano także zadania m.in. w zakresie gospodarki ściekowej (na poziomie wyższym od średniej powiatu i zbliżonym do średniej województwa), pomocy społecznej oraz wybranych zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Pomimo podejmowanych działań wyniki uczniów szkół podstawowych z egzaminów szóstoklasistów oraz uczniów gimnazjum z egzaminów gimnazjalnych pozostają na niższym poziomie niż średnia dla powiatu i województwa.

Dotychczasowa polityka finansowa umożliwiła realizację wielu zadań inwestycyjnych, w tym projektów współfinansowanych środkami unijnymi. Jednak z uwagi na rosnące wydatki, przy jednoczesnym spadku dochodów własnych w 2014 r., realizacja kolejnych inwestycji wymagała coraz większego zadłużania się Gminy.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: niepowiadomienia stron postępowań administracyjnych o wydanie warunków zabudowy o niemożności załatwienia sprawy w terminie; nieprzedłożenia Radzie Gminy tariff dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków w terminie umożliwiającym ich zatwierdzenie, zgodnie z art. 24 ust. 5 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków⁶ oraz niewywiązania się Gminy z dyspozycji określonej w art. 6 ust. 9 pkt 1 i 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych⁷, tj. niesporządzeniu i niezłożeniu w terminie do dnia 15 stycznia, organowi podatkowemu właściwemu

¹ Dalej: Urząd.

² Dalej: Wójt.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

⁴ Zakres danych statystycznych, finansowych oraz dotyczących infrastruktury obejmuje lata 2011-2014 z porównaniem do danych z lat wcześniejszych (jako rok bazowy przyjęto rok 2000 r. lub najbliższy dostępny rok).

⁵ Dalej: Gmina.

⁶ Dz.U. z 2015 r., poz. 139, dalej: ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę.

⁷ Dz.U. z 2014 r., poz. 849 ze zm.

ze względu na miejsce położenia przedmiotów opodatkowania, deklaracji na lata 2011-2014 na podatek od nieruchomości stanowiących jej własność, nieprzekazanych w posiadanie innym podmiotom i niepodlegających wyłączeniu lub zwolnieniu z opodatkowania na podstawie ww. ustawy, a w związku z tym nie zrealizowaniu obowiązku podatkowego w tym zakresie, co skutowało uzyskaniem wyższej od należnej kwoty podstawowej subwencji wyrównawczej w latach 2013-2015.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Ogólna charakterystyka Gminy

Opis stanu faktycznego

Według danych Urzędu⁸ w latach 2011-2015 liczba osób zameldowanych w Gminie zmniejszyła się o 108 i wynosiła w 2011 r. – 4.347, 2012 r. – 4.299, w 2013 r. – 4.253, w 2014 r. – 4.268, w 2015 r. – 4.239. Wpływ na zmniejszającą się liczbę osób zameldowanych miało m.in. ujemne saldo migracji w latach 2011-2013, wynoszące odpowiednio: -38, -55, -46. W 2015 r. liczba osób zameldowanych w Gminie w porównaniu do 2000 r. zmniejszyła się o 142, tj. 3,24%⁹. Z deklaracji o wysokości opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, składanych przez właścicieli nieruchomości na terenie Gminy wynika, że liczba mieszkańców w latach 2013-2015 wynosiła odpowiednio w kolejnych latach 3.336, 3.325 i 3.292, czyli była od 21,6% do 22,3% niższa od liczby osób zameldowanych.

(dowód: akta kontroli str. 8-11, 25-26)

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego¹⁰ liczba osób zamieszkujących na terenie Gminy wynosiła w 2002 r. – 4.251, w 2011 r. – 4.357, w 2012 r. – 4.323, w 2013 r. – 4.315, w 2014 r. – 4.356. W porównaniu do 2002 r. nastąpił wzrost ludności zamieszkującej na terenie Gminy odpowiednio o 106, 72, 64 i 105 osób.

Od 2002 r. w porównaniu do lat 2011-2014 liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym zmalała odpowiednio o 6,6%; 7,1%; 7,8%; 7,9% (w latach 2011-2014 w województwie i powiecie także wykazywała tendencję malejącą i wynosiła w województwie 14,71%; 14,60%; 14,52%; 14,47%; w powiecie 14,41%; 14,14%; 14,08%; 13,97%); w wieku produkcyjnym wzrosła o 5,6%; 5,7%; 5,6%; 5,1% (w latach 2011-2014 w województwie i w powiecie wykazywała tendencję malejącą i wynosiła w województwie 68,90%; 68,27%; 67,59%; 66,82%; w powiecie 70,02%; 69,54%; 68,55%; 67,63%); w wieku poprodukcyjnym wzrosła o 1%; 1,4%; 2,3%; 2,8%¹¹ (w latach 2011-2014 w województwie i w powiecie także wykazywała tendencję wzrostową i wynosiła w województwie 16,39%; 17,12%; 17,89%; 18,71%; w powiecie 12,37%; 12,82%; 13,67%; 14,21%).

Odsetek mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym między 2002 r. i 2011 r. oraz 2014 r. zmniejszył się z 64,5 do 50,6 i 51,8¹². W latach 2011-2014 odsetek mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w województwie i powiecie wykazywał tendencję rosnącą i wynosił w województwie 45,14%; 46,47%; 47,95%; 49,66%, w powiecie 42,81%; 43,81%; 45,89%; 47,86%.

Saldo migracji na pobyt stały z -21 osób w 2002 r. zwiększyło się do -24 osób w 2011 r. i zmniejszyło się do -17 osób w 2014 r.¹³ Saldo migracji na pobyt stały w latach 2011-2014 wykazywało tendencję rosnącą w województwie wynosiło -855 w 2011 r., -2372 w 2014 r.¹⁴, a w powiecie -105 w 2011 r., -85 w 2014 r.¹⁵ Saldo migracji na pobyt stały w latach

⁸ Dane z systemu komputerowego „Urząd Ewidencja” z modułu „Wykazy”.

⁹ Dane z opracowania „Stan i struktura demograficzna Gminy Świerzno” z 2005 r. oraz z „Demografii do analizy stytycznej i zasobów”.

¹⁰ Dalej: GUS, GUS uwzględnia meldunki czasowe.

¹¹ Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w 2002 r. wynosiła 485 osób (11,4%), w 2011 r. – 539 (12,4%), w 2012 r. – 554 (12,8%), w 2013 r. – 590 (13,7%), w 2014 r. – 619 (14,2%).

¹² Odsetek mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosił w 2002 r. - 64,5; w 2011 r. - 50,6; w 2012 r. - 50,5; w 2013 r. - 50,7; w 2014 r. 51,8.

¹³ Saldo migracji gminnych wewnętrznych na pobyt stały w 2002 r. minus 20 osób, w 2011 r. minus 19, w 2012 r. minus 40, w 2013 r. minus 14, w 2014 r. minus 15. Saldo migracji zagranicznych w 2002 r. minus 1 osoba, w 2011 r. minus 5, w 2012 r. plus 1, w 2013 r. minus 2, w 2014 r. plus 2.

¹⁴ Saldo migracji wojewódzkich na pobyt stały wynosiło w 2012 r. minus 833, w 2013 r. minus 1040.

¹⁵ Saldo migracji powiatowych na pobyt stały wynosiło w 2012 r. minus 146, w 2013 r. minus 144.

2012-2014 w województwie wykazywało tendencję rosnącą, a w powiecie i Gminie tendencję malejącą.

Liczba pracujących¹⁶ mieszkańców Gminy zmniejszyła się z 294 w 2002 r. do 272 w 2011 r. i 237 w 2014 r.¹⁷ Odsetek pracujących na 1.000 mieszkańców zmniejszył się z 69,16 w 2002 r. do 62,43 w 2011 r. i 54,41 w 2014 r.¹⁸ (w województwie w latach 2011-2012 tendencja malejąca z 190 na 188, w latach 2013-2014 wzrost do 192 i 194; w powiecie tendencja rosnąca 123, 130, 129, 132).

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym zmalał z 28,7% w 2003 r. do 15,4 % w 2011 r. i 14,4% w 2014 r.¹⁹ (w województwie w latach 2011-2012 tendencja rosnąca 9,7%; 10,1%; w latach 2013-2014 tendencja malejąca 10,0%; 8,6%; w powiecie tendencja taka sama jak w województwie 12,3%; 12,6%; 12,5%, 10,7%).

(dowód: akta kontroli str. 15-24, 988)

Według danych GUS od 2002 r. do 2014 r. w Gminie zwiększyła się liczba mieszkań z 1.196 do 1.286²⁰. Zwiększyła się także przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania z 69,1 m² w 2012 r. do 73,1 m² w 2014 r.²¹

(dowód: akta kontroli str. 15-24)

W okresie 2011-2012 Gmina posiadała 2 lokale socjalne o łącznej powierzchni 79 m², które w 2013 r. straciły status lokalu socjalnego. W 2013 r. Gmina pozyskała poprzez zakup jeden lokal socjalny o powierzchni 58 m². W okresie 2011-2014 Gmina wypłaciła 3.008 dodatków mieszkaniowych na łączną kwotę 434.128,00 zł.

(dowód: akta kontroli str. 25-26)

Według danych GUS od 2002 r. do 2014 r. zwiększyła się liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON na 10.000 mieszkańców z 691,60 do 752,98²² (o 8,9%). Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON na 10.000 mieszkańców w województwie miała tendencję rosnącą i wynosiła 1.246, 1.261, 1.277, 1.279, w powiecie również była tendencja rosnąca 1.432, 1.454, 1.484, 1.476).

Dochody Gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca wzrosły z 1.370,50 zł w 2002 r. do 2.968,40 zł w 2011 r. (o 116,59%) i 3.628,24 zł w 2014 r. (o 164,74%), w tym dochody własne odpowiednio z 318,73 zł do 758,31 zł w 2011 r. (o 137,92%) i 938,37 zł w 2014 r. (o 194,41%)²³. W latach 2011-2014 dochody województwa w przeliczeniu na jednego mieszkańca wynosiły 1.054,58 zł, 1.026,23 zł, 1.054,30 zł, 1.046,33 zł i dochody powiatu w przeliczeniu na jednego mieszkańca wynosiły 944,65 zł, 942,35 zł, 1.002,40 zł, 992,42 zł. Wydatki na jednego mieszkańca w tym okresie wzrosły z 1.312,23 zł do 2.886,69 zł w 2011 r. (o 119,98%) i 4.022,63 zł w 2014 r. (o 206,55%), w tym wydatki majątkowe (inwestycyjne) na jednego mieszkańca z 20,87 zł do 946,13 zł (o 4.432,43%)²⁴. W latach 2011-2014 wydatki województwa w przeliczeniu na jednego mieszkańca wynosiły 1.117,51 zł, 1.034,98 zł, 1.032,79 zł, 1.049,30 zł i wydatki powiatu w przeliczeniu na jednego mieszkańca wynosiły 962,63 zł; 911,19 zł; 943,98 zł; 1.016,72 zł.

(dowód: akta kontroli str. 15-24, 988)

W okresie 2011-2014 subwencja otrzymywana na jednego mieszkańca wynosiła w kolejnych latach 1.223,30 zł, 1.280,23 zł, 1.313,22 zł, 1.161,88 zł, a dotacja na jednego mieszkańca 890,98 zł, 851,74 zł, 815,16 zł, 954,49 zł. Zadłużenie Gminy w przeliczeniu

¹⁶ Bez duchownych i pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego oraz bez pracujących w rolnictwie indywidualnym i pracujących w organizacjach, fundacjach, związkach (SOF-stowarzyszenia, fundacje, społeczne podmioty wyznaniowe, organizacje samorządu zawodowego, gospodarczego i pracodawców).

¹⁷ Liczba pracujących ogółem wynosiła w 2011 r. – 272 osoby, w 2012 r. – 246, w 2013 r. – 243.

¹⁸ Odsetek pracujących na 1.000 mieszkańców wynosił w 2011 r. – 62,43; w 2012 r. – 56,90; w 2013 r. – 56,32.

¹⁹ Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosił w 2011 r. – 15,4%, w 2012 r. – 16,7%, w 2013 r. – 17,1%.

²⁰ Liczba mieszkań wynosiła w 2011 r. – 1.267, w 2012 r. – 1.272, w 2013 r. – 1.282.

²¹ Przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania wynosiła w 2011 r. – 71,6 m², w 2012 r. – 71,8 m², w 2013 r. – 72,8 m².

²² Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON na 10.000 mieszkańców wynosiła w 2011 r. – 713,79; w 2012 r. – 749,48; w 2013 r. – 762,4.

²³ Dochody Gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca wynosiły w 2011 r. – 2.968,40 zł; w 2012 r. – 3.536,98 zł; w 2013 r. – 3.236,21 zł, w tym dochody własne na jednego mieszkańca w 2011 r. – 640,38 zł; w 2012 r. – 758,31 zł; w 2013 r. – 1.032,05 zł.

²⁴ Wydatki na jednego mieszkańca wynosiły w 2011 r. – 2.886,69 zł; w 2012 r. – 4.243,45 zł; w 2013 r. – 2.909,25 zł, w tym wydatki majątkowe na jednego mieszkańca odpowiednio – 20,87 zł; 164,11 zł; 1.474,32 zł.

na jednego mieszkańca w kolejnych latach wynosiło: w 2011 r. – 823,25 zł; w 2012 r. – 1.253,04 zł; w 2013 r. – 1.077,64 zł, w 2014 r. – 1.515,15 zł.

(dowód: akta kontroli str. 612-616, 944)

W latach 2011–2014 na terenie Gminy długość dróg publicznych utrzymywała się na tym samym poziomie i wynosiła 86,446 km (0,62 km/km² powierzchni Gminy). Zapewniały one połączenia wszystkim miejscowościom występującym na terenie Gminy. Dróg wojewódzkich było 21,3 km (0,15 km/km²), a powiatowych 51,66 km (0,37 km/km²), z tego 35,65 km dróg powiatowych o nawierzchni bitumicznej (0,25 km/km²), brukowej – 3,23 km (0,02 km/km²), z kostki – 1,32 km (0,01 km/km²), żwirowej – 1,72 km (0,01 km/km²), gruntowej – 9,74 km (0,07 km/km²). Dróg gminnych było 13,49 km (0,1 km/km² powierzchni Gminy), w tym dróg o nawierzchni bitumicznej do 2011 r. – 1,8 km (0,01 km/km²), od 2012 r. 5,1 km (0,04 km/km²), brukowej – 0,4 km (0,003 km/km²); żwirowej do 2011 r. – 9 km (0,06 km/km²), od 2012 r. – 5,7 km (0,04 km²), gruntowej – 2,29 km (0,02 km/km²).

(dowód: akta kontroli str. 12-13, 25-26, 990)

Liczba załatwionych w latach 2011-2014 spraw z zakresu akt stanu cywilnego przedstawiała się następująco: sporządzono 24 akty urodzenia²⁵, 71 aktów małżeństwa²⁶, 82 akty zgonu²⁷, 27 decyzji o wpisaniu zagranicznych dokumentów stanu cywilnego²⁸, 5 decyzji o odtworzeniu zagranicznych dokumentów stanu cywilnego²⁹, wydano 1.217 odpisów z aktów stanu cywilnego³⁰. Ponadto, wydano 1.686 dowodów osobistych³¹ i 31 decyzji meldunkowych.³²

(dowód: akta kontroli str. 14, 25-26)

1. Zasoby kadrowe Urzędu i załatwianie spraw

Opis stanu faktycznego

1.1. Kwalifikacje pracowników Urzędu

W latach 2011-2012 w Urzędzie było zatrudnionych 13 urzędników, a od 2013 r. – 14 na pełnych etatach. Do badania kontrolnego w zakresie dysponowania przez pracowników Urzędu właściwymi kwalifikacjami wybrano stanowiska pracy zajmujące się podatkami lokalnymi, inwestycjami, ochroną środowiska i zagospodarowaniem przestrzennym (4 pracowników). Wszyscy pracownicy zatrudnieni na ww. stanowiskach pracy spełniali wymogi określone w ustawie z dnia 21.11.2008 r. o pracownikach samorządowych³³ i w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18.03.2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych³⁴. Wszyscy pracownicy, ze stażem pracy na dzień rozpoczęcia kontroli od 3 lat i 11 miesięcy do 35 lat i 5 miesięcy, podnosili swoje kwalifikacje uczestnicząc w szkoleniach tematycznie zgodnych z zakresem realizowanych obowiązków.

(dowód: akta kontroli str. 27-34)

1.2. Prawidłowość realizacji powierzonych zadań

W latach 2011-2015 (do 30.09) w Urzędzie wydano 10.596 decyzji podatkowych, w tym na wniosek podatnika 638³⁵. W 10 postępowaniach, w których wydano 13 decyzji, od wszystkich decyzji podatnicy wnieśli odwołania. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Szczecinie³⁶ 5 z tych decyzji utrzymało w mocy, a 8 uchylilo (3 z nich naruszały prawo, w tym organ podatkowy I instancji wystąpił o stwierdzenie nieważności 1 decyzji bez odwołania podatników do SKO; 5 z nich przekazano do ponownego rozpatrzenia, gdyż

²⁵ Liczba sporządzonych aktów urodzenia w 2011 r. – 3, w 2012 r. – 10, w 2013 r. – 3, w 2014 r. – 8.

²⁶ Liczba sporządzonych aktów małżeństwa w 2011 r. – 15, w 2012 r. – 25, w 2013 r. – 14, w 2014 r. – 17.

²⁷ Liczba sporządzonych aktów zgonu w 2011 r. – 19, w 2012 r. – 20, w 2013 r. – 23, w 2014 r. – 20.

²⁸ Liczba sporządzonych decyzji o wpisaniu zagranicznych dokumentów stanu cywilnego w 2011 r. – 1, w 2012 r. – 14, w 2013 r. – 4, w 2014 r. – 8.

²⁹ Liczba sporządzonych decyzji o odtworzeniu zagranicznych dokumentów stanu cywilnego w 2011 r. – 2, w 2014 r. – 3.

³⁰ Liczba wydanych odpisów z aktów stanu cywilnego w 2011 r. – 285, w 2012 r. – 317, w 2013 r. – 294, w 2014 r. – 321.

³¹ Liczba wydanych dowodów osobistych w 2011 r. – 310, w 2012 r. – 413, w 2013 r. – 415, w 2014 r. – 548.

³² Liczba wydanych decyzji meldunkowych w 2011 r. – 9, w 2012 r. – 9, w 2013 r. – 9, w 2014 r. – 4.

³³ Dz.U. z 2014 r. poz. 1202 t.j. ze zm. – art. art. 6 ust. 1 pkt 3, art. 24, art. 29, art. 36 ust. 1 i art. 39 ust. 1 pkt 1.

³⁴ Dz.U. z 2014 r. poz. 1786 t.j. - minimalne wymagania w zakresie wykształcenia i stażu pracy na poszczególnych stanowiskach w urzędzie gminy określono w tabeli IV F załącznika nr 3 do rozporządzenia.

³⁵ Decyzje podatkowe w 2011 r. -2.035, w 2012 r. -2.044, w 2013 r. -2.106, w 2014 r. -2.297, do 30.09.2015 r. -2.114, w tym decyzje podatkowe na wniosek podatnika odpowiednio w kolejnych latach: 133, 125, 132, 123, 125.

³⁶ Dalej: SKO, organ podatkowy II instancji.

organ podatkowy I instancji powinien zgromadzić dowody pozwalające na ostateczne rozstrzygnięcie i dokonać wszechstronnego wyjaśnienia okoliczności).

(dowód: akta kontroli str. 44, 84-87)

W latach 2011-2015 (do 30.09) w Urzędzie przeprowadzono 196 postępowań o wydanie warunków zabudowy. Na wydane decyzje ustalające warunki zabudowy nie wniesiono odwołań. Nie było także odwołań w trybie art. 180 i 181 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych³⁷ w udzielonych 20 zamówieniach publicznych na łączną kwotę 17.566.785,31 zł.

(dowód: akta kontroli str. 81-87)

Analiza terminowości wydanych decyzji w latach 2013-2014 wykazała, że:

- wszystkie 25 badanych (spośród 255) postępowań podatkowych było prowadzonych z zachowaniem terminów określonych odpowiednio w art. 139 §1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa³⁸, w tym 23 decyzje wydano w ciągu miesiąca, a 2 decyzje³⁹ w ciągu 2 miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (stosownie do art. 140 § 1 Ordynacji podatkowej podatnicy byli zawiadamiani o niemożności załatwienia sprawy w ustawowym miesięcznym terminie z podaniem przyczyny niedotrzymania terminu i wskazaniem nowego terminu załatwienia sprawy);
- w 7 badanych (spośród 71) postępowań o wydanie warunków zabudowy w 5 przypadkach został zachowany termin określony w art. 35 ust. 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁴⁰, tj. w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, a w 2 przypadkach termin ten został przekroczony i wynosił 93 dni⁴¹ i 72 dni⁴².

(dowód: akta kontroli str. 53-80, 85-87)

W latach 2011-2015 (do 30.09) w Urzędzie przygotowano 331⁴³ uchwał Rady Gminy oraz 433 zarządzeń Wójta⁴⁴. Do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego Wydziału Nadzoru i Kontroli w Szczecinie przekazano łącznie 331 uchwał Rady Gminy. Do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie przekazano 148 uchwał Rady Gminy i 204 zarządzenia Wójta. Wystąpiły 2 przypadki stwierdzającego nieważność uchwały rozstrzygnięcia organu nadzorczego – Wojewody Zachodniopomorskiego. Uchwały Rady Gminy zostały podjęte z istotnym naruszeniem przepisów powszechnie obowiązującego prawa.

(dowód: akta kontroli str. 85-87,950)

W okresie objętym kontrolą do Urzędu wpłynęło od mieszkańców Gminy 8 wniosków i 11 skarg, w tym 7 skarg dotyczyło działalności Wójta, 1 skarga na pracownika Urzędu oraz 2 skargi dotyczyły innych jednostek podległych Gminie.⁴⁵ Wszystkie skargi zostały uznane za bezzasadne.

(dowód: akta kontroli str. 32-41)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

- Niepowiadomianie stron postępowań administracyjnych o wydanie warunków zabudowy o niemożności załatwienia sprawy w terminie.

W 2 (na 7 badanych) prowadzonych postępowaniach o wydanie warunków zabudowy (GP.6730.39.2013, GP.6730.41.2013), czas załatwienia sprawy wynosił odpowiednio 93 dni i 72 dni. Pomimo niezakończono sprawy w terminie określonym w art. 35 Kpa, Urząd nie zrealizował obowiązku określonego w art. 36 § 1 Kpa, tj. nie zawiadomił stron postępowania o niemożności załatwienia sprawy w terminie określonym w art. 35 ust. 3

³⁷ Dz.U. z 2015 r., poz. 2164, dalej: Pzp.

³⁸ Dz.U. z 2015 r. poz. 613 tj. ze zm., dalej: Ordynacja podatkowa.

³⁹ Decyzje PO-M.3123.1.13.2012 i PO-M.3123.1.7.2014.

⁴⁰ Dz.U. z 2016 r., poz. 23, dalej: Kpa.

⁴¹ Decyzja GP.6730.39.2013.

⁴² Decyzja GP.6730.41.2013.

⁴³ Uchwały Rady Gminy: w 2011 r. - 65, w 2012 r. - 94, w 2013 r. - 69, w 2014 r. - 72, do 30.09.2015 r. - 31.

⁴⁴ Zarządzenia Wójta: w 2011 r. - 84, w 2012 r. - 99, w 2013 r. - 72, w 2014 r. - 88, do 30.09.2015 r. - 90.

⁴⁵ Skargi na działania: Dyrektora Szkoły Podstawowej w Świerznie i Kierownika Zakładu Komunalnego w Świerznie.

z podaniem przyczyny niedotrzymania terminu i wskazaniem nowego terminu załatwienia sprawy. Osobami odpowiedzialnymi za stwierdzoną nieprawidłowość byli: Inspektor prowadzący postępowania o wydanie warunków zabudowy i Wójt w ramach sprawowanego nadzoru.

(dowód: akta kontroli str. 60, 85-87)

Inspektor wyjaśnił: *W prowadzonych (...) postępowaniach strony na każdym etapie były informowane pisemnie o sposobie realizacji postępowania. Sugerując się wiedzą stron o postępowaniu nie dopełniłem obowiązku wynikającego z art. 36 Kpa.*

(dowód: akta kontroli str. 61-62)

Wójt wyjaśnił: *Po przeprowadzonej analizie (...) postępowania stwierdzam, iż strony na każdym etapie były informowane pisemnie o sposobie realizacji postępowania. Ponadto zobowiązałem pracownika do stosowania się do obowiązujących przepisów Kpa w tym zakresie.*

(dowód: akta kontroli str. 63-80)

Ocena cząstkowa

W Gminie realizację zadań dotyczących wymiaru podatków i opłat lokalnych, realizacji inwestycji, ochrony środowiska i zagospodarowania przestrzennego powierzono pracownikom posiadającym wymagane doświadczenie, którzy podnosili swoje kwalifikacje zawodowe. Analiza przeprowadzona na próbie postępowań administracyjnych wykazała, że w przypadku postępowań ustalających wysokości podatków, sprawy były prowadzone terminowo, a gdy został przekroczony ustawowy termin załatwienia sprawy, strony postępowania były informowane o przyczynach i był wyznaczany nowy termin. W przypadku postępowań o wydanie warunków zabudowy we wszystkich przypadkach przekroczenia ustawowego terminu wydania decyzji, strony postępowania nie były informowane o przyczynach i nie miały wyznaczonego nowego terminu załatwienia sprawy, stosownie do art. 36 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kpa.

2. Stopień zaspokojenia zbiorowych potrzeb mieszkańców gminy w wybranych obszarach

2.1. Zaspokojenie zbiorowych potrzeb mieszkańców w zakresie infrastruktury

2.1.1. Infrastruktura wodno-kanalizacyjna

Gmina, zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę, realizowała dostawę wody dla mieszkańców Gminy siecią wodociągową. Istniejąca na terenie Gminy infrastruktura wodociągowa obejmowała w 2002 r. 94,7% mieszkańców, a w latach 2011-2014 od 95,7% do 95,9% mieszkańców (średnia dla powiatu kamieńskiego w 2002 r. wynosiła 90,0%, w 2011 r. – 90,4%, w 2014 r. – 93,9%; a średnia dla województwa zachodniopomorskiego wynosiła w 2002 r. – 92,7%, w 2011 r. – 93,4%, w 2014 r. – 96,2%). W 2002 r. z sieci wodociągowej korzystało 4.024 osoby, a w 2014 r. 4.177 osób (547 domostw). Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na jednego mieszkańca wynosiło w 2002 r. 43,3 m³, w 2011 r. – 44,3 m³, w 2014 r. – 45,9 m³. W 2002 r. infrastruktura kanalizacyjna obejmowała 53,5% mieszkańców Gminy, w 2011 r. – 54,5%, w 2014 r. – 79,3% (średnia dla powiatu kamieńskiego w 2002 r. wynosiła 57,6%, w 2011 r. – 64,6%, w 2014 r. – 69,6 %; a średnia dla województwa zachodniopomorskiego wynosiła w 2002 r. – 72,1%, w 2011 r. – 76%, w 2014 r. – 80,4%).

(dowód: akta kontroli str. 88-89)

W okresie objętym kontrolą Gmina podejmowała działania w celu poprawy infrastruktury wodno-ściekowej. Gmina zrealizowała dwa zadania inwestycyjne w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013⁴⁶, Działanie 321 „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej”:

- Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z oczyszczalnią ścieków w miejscowości Trzebieradz na podstawie Umowy Nr 0008-6921-UM1600141/10 z dnia 04.02.2011 r., inwestycja

⁴⁶ Dalej: PROW.

realizowana była w latach 2009 – 2012; łączny koszt inwestycji wyniósł 2.397,1 tys. zł (w okresie objętym kontrolą wydatkowano 2.372, 1 tys.);

- Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Świerzno na podstawie umowy Nr 00145-6921-UM1600214/12 z dnia 18.12.2012 r.; inwestycja realizowana była w latach 2012 – 2014; łączny koszt inwestycji wyniósł 2.962,7 tys. zł.

Ponadto, Gmina poniosła następujące wydatki: w 2011 r. – łącznie 20,8 tys. zł, w tym 9,9 tys. zł na dokumentację wodociągu Sulikowo-Rybice, 4,9 tys. zł na modernizację osadnika Imhoffa w Margowie i oczyszczalni ścieków w Stuchowie, 6 tys. zł na wykup nitki wodociągu w Świerznie; w 2012 r. – 368,4 tys. zł na modernizację oczyszczalni ścieków w Stuchowie i Margowie; w 2013 r. – 32 tys. zł na modernizację oczyszczalni ścieków w Stuchowie i Margowie; w 2014 r. – łącznie 33,5 tys. zł, w tym 32,5 tys. zł na budowę nitki wodociągu w m. Chomino, 1 tys. zł na zakup działek drogowych i nitki wodociągu w m. Trzebieradz.

(dowód: akta kontroli str. 196-200)

W okresie 2011-2015 długość sieci wodociągowej wzrosła o 4,45 km (z 47,92 km do 52,37 km), a ilość przyłączy wodociągowych prowadzących do budynków o 67 (z 491 do 558). Na 607 budynków mieszkalnych na terenie Gminy były 232 zbiorniki bezodpływowe na ścieki bytowe i 166 przydomowych oczyszczalni ścieków, w tym 137 wybudowano w 2014 r. z dofinansowaniem ze środków unijnych w ramach PROW.

(dowód: akta kontroli str. 115-131, 196-200)

W latach 2011-2014 wystąpił wzrost jednostkowych kosztów poboru i uzdatniania wody (wraz z amortyzacją) w przeliczeniu na jednostkę wody 1 m³ w porównaniu r/r, tj. z 1,45 zł do 1,58 zł w 2012 r. (wzrost o 8,97%), z 1,58 zł do 1,62 zł w 2013 r. (wzrost o 2,53%), z 1,62 zł do 1,84 zł w 2014 r. (wzrost o 13,58%)⁴⁷. Na coraz mniejszą wydajność⁴⁸ znaczny wpływ miały koszty zużycia materiałów, wynagrodzeń oraz amortyzacji. Skuteczność sieci wodociągowej, mierzona liczbą godzin w roku, kiedy przerwana była dostawa wody (lub jej jakość nie pozwalała na wykorzystanie w celach spożywczych) wynosiła w 2011 r. – 0,0329; w 2012 r. i 2013 r. – 0; w 2014 r. – 0,0018. W 2011 r. przerwa w dostawie wody wynosiła 288 godzin. Woda nie nadawała się do celów spożywczych w dwóch ujęciach wodnych: stacjach uzdatniania wody w Kaleniu i Ciesławie. W 2014 r. przerwa w dostawie wody wynosiła 16 godzin i była spowodowana modernizacją stacji uzdatniania wody w Stuchowie. Dostępność sieci wodociągowej była na poziomie 0,4193. Infrastruktura wodociągowa zaspokajała całkowite dobowe zapotrzebowanie mieszkańców na wodę i w badanym okresie wynosiło ono 660 m³, a dobowe możliwości dostaw wody wynosiły 1.574 m³.

(dowód: akta kontroli str. 109-114, 171-174, 186)

Z informacji uzyskanych z Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Świerznie Sp. z o.o.⁴⁹ wynika, że roczne koszty operacyjne związane z pozyskiwaniem i uzdatnianiem wody wraz z amortyzacją inwestycji wynosiły w kolejnych latach 387,9 tys. zł, 391,8 tys. zł, 383,2 tys. zł, 426,2 tys. zł, w tym amortyzacja inwestycji odpowiednio 52,4 tys. zł, 52,7 tys. zł, 43 tys. zł, 43,4 tys. zł. Koszt jednostkowy przypadający na 1 m³ wody dostarczonej w ciągu roku, o którym mowa powyżej był niższy od ustalonych stawek odpłatności za 1 m³ dostarczonej wody, ustalanych przez Radę Gminy Świerzno uchwałami w sprawie zatwierdzenia taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Stawki odpłatności za 1m³ dostarczonej wody wynosiły brutto w 2011 r. - 2,87 zł; w 2012 r. - 2,90 zł; i od 2013 r. - 2,91 zł.

(dowód: akta kontroli str. 90-114, 132-174, 186, 990)

Prezes PWiK wyjaśnił, że *przyczynami wzrostu kosztu jednostkowego poboru i uzdatniania wody w przeliczeniu na jednostkę wody 1 m³ w porównaniu r/r był w 2012 r.*

⁴⁷ Bez odpisów amortyzacyjnych od inwestycji, koszt pozyskania 1 m³ wody w ciągu roku wynosił w kolejnych latach 1,25 zł; 1,37 zł; 1,43 zł; 1,65 zł.

⁴⁸ według opracowania „Wskaźniki realizacji usług publicznych” W.Wańkowicza pomiar wydajności za pomocą wskaźnika: koszt jednostkowy poboru i uzdatniania wody.

⁴⁹ Gospodarowaniem urządzeniami zbiorowego zaopatrzenia w wodę, zbiorowego odprowadzenia ścieków oraz nadzorem i kontrolą nad ilością i jakością dostarczonej wody oraz odprowadzanych do kanalizacji ścieków zajmował się do 31 grudnia 2013 r. samorządowy budżetowy Zakład Komunalny w Świerznie, a po jego przekształceniu od 1 stycznia 2014 r. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Świerznie Sp. z o.o., dalej: PWiK

wzrost wynagrodzeń i świadczeń ZUS oraz wzrost kosztów opłaty środowiskowej za pobór wód podziemnych, w 2013 r. wzrost wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń, spowodowany ustawową regulacją płac, w 2014 r. wzrost kosztów: energii, zużycia materiałów, usług obcych oraz poprawienia infrastruktury wodociągowej.

(dowód: akta kontroli str. 187-189)

W 2012 r. wystąpił wzrost rzeczywistych kosztów odprowadzania ścieków w porównaniu do 2011 r. z 3,96 zł do 5,03 zł (wzrost o 27%), a w pozostałych latach w porównaniu r/r koszty te wykazywały tendencję malejącą (w 2013 r. spadek o 7%, w 2014 r. spadek o 10%). Przychody z odpłatności ustalonej dla odprowadzających ścieki w porównaniu r/r w okresie 2011-2013 wykazywały tendencję rosnącą i wynosiły w kolejnych latach 243,1 tys. zł, 260,3 tys. zł, 312,6 tys. zł, a w 2014 r. tendencję spadkową do 287,2 tys. zł (spadek o 8%). Rada Gminy nie ustaliła do wybranych grup taryfowych dopłat do cen ścieków. Odpłatność za 1 m³ odebranych ścieków wynosiła brutto w 2011 r. – 3,92 zł; w 2012 r. – 3,96 zł; od 2013 r. – 4,61 zł.

(dowód: akta kontroli str. 109-114, 186)

Prezes PWiK wyjaśnił, że wzrost rzeczywistych kosztów odprowadzania ścieków w 2012 r. porównaniu do 2011 r. był spowodowany zwiększeniem wydatków poniesionych na usługi obce, a przychody z odpłatności ustalonej dla odprowadzających ścieki w 2014 r. wykazywały tendencję malejącą w porównaniu do 2013 r. z powodu oszczędności wody przez odbiorców.

(dowód: akta kontroli str. 90-114, 132-174, 186)

Uchwałą Nr XLIV/229/2010 Rada Gminy Świerzno z dnia 29 października 2010 r. w sprawie zatwierdzenia taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na rok 2010-2011 przedłużyła czas obowiązywania dotychczasowych taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, zatwierdzonych uchwałą Nr XXXII/163/2009 Rady Gminy w Świerznie z dnia 29 lipca 2009 r. w sprawie zatwierdzenia taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzenie ścieków, o kolejny rok z mocą wsteczną obowiązującą od dnia 1 sierpnia 2010 r. do 31 lipca 2011 r. Powyższe zatwierdzenie taryf miało miejsce 17 dnia od wpływu do Urzędu wniosku Zakładu Komunalnego w Świerznie. Zgodnie z brzmieniem art. 24 ust. 2 i 5 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę wnioski o zatwierdzenie taryf powinien być złożony na 70 dni przed planowanym dniem wejścia w życie taryf, a uchwała o ich zatwierdzeniu lub o odmowie ich zatwierdzenia powinna zostać podjęta w terminie 45 dni od dnia złożenia wniosku. Obowiązujące w 2010 r. przepisy nie przewidywały sytuacji zatwierdzenia taryf z mocą wsteczną, w tym przypadku o prawie 3 miesiące wstecz. Przepis art. 24 ww. ustawy reguluje procedurę zatwierdzania taryf w sposób precyzyjny, zwłaszcza w odniesieniu do zachowania terminów i nie pozostawia stronom tego postępowania dowolności w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 132-136, 182-183)

Przewodniczący Rady Gminy Świerzno, który wyjaśnił: *W 2010 roku stanowisko Wójta Gminy obejmował Pan (...) W związku z jego długotrwałą nieobecnością spowodowaną chorobą, na podstawie art. 28 g ust. 1 pkt 4 i ust. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 roku poz. 1515 z późn. zm.) obowiązki Wójta przejął jego zastępca (obecny Wójt) z dniem 28 lipca 2010 roku. Projekt został przygotowany przez Wójta po dokonaniu przez niego przeglądu wszystkich niezakończonych spraw. Uchwała została podjęta z dniem 29 października 2010 r. z mocą wsteczną, gdyż Gmina naliczając odbiorcom opłaty powinna mieć podstawę prawną określającą stawkę opłat za wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków do jej naliczania. Stawki zatwierdzone były na tym samym poziomie (bez szkody dla mieszkańców i interesu społecznego) uchwała miała charakter porządkowy.*

(dowód: akta kontroli str. 175-176)

2.1.2. Infrastruktura drogowa

Wszystkie miejscowości na terenie Gminy były skomunikowane. Od 2000 r. Gmina nie wybudowała nowych dróg gminnych. Długość dróg gminnych w badanym okresie wynosiła 13,49 km o powierzchni 0,049907 km². W okresie od 2000 r. do 2011 r. nie zmieniała się również nawierzchnia dróg: drogi o nawierzchni bitumicznej stanowiły

13,34% długości dróg gminnych i 17,73% powierzchni, drogi o nawierzchni brukowej stanowiły 2,97% długości dróg gminnych i 4,1% powierzchni, drogi o nawierzchni żwirowej stanowiły 66,72% długości dróg gminnych i 64,62% powierzchni, drogi o nawierzchni gruntowej stanowiły 16,98% długości dróg gminnych i 13,55% powierzchni. Stan techniczny dróg gminnych o nawierzchni bitumicznej i brukowej był dobry (16,31%), o nawierzchni żwirowej – zadowolający (66,72%), o nawierzchni gruntowej – niezadowolający (16,97%). Od 2012 r. nastąpiły zmiany w drogach gminnych. Zwiększyła się długość i powierzchnia dróg o nawierzchni bitumicznej a zmniejszyła o nawierzchni żwirowej:- drogi o nawierzchni bitumicznej stanowiły 37,81% długości dróg gminnych, drogi o nawierzchni żwirowej stanowiły 66,72% długości dróg gminnych. Stan techniczny dróg gminnych o nawierzchni bitumicznej i brukowej był dobry (40,77%), o nawierzchni żwirowej – zadowolający (42,25%), o nawierzchni gruntowej – niezadowolający (16,97%).

(dowód: akta kontroli str. 201-209, 230-233)

W sprawie podejmowania przez Gminę działań zapobiegających niszczeniu dróg gminnych Wójt wyjaśnił, że: w 2011 r. przebudowano drogę na odcinku Gostyniec - Redliny zmieniając nawierzchnię ze żwirowej na asfaltową, prowadzono prace remontowe przywracające pierwotny stan nawierzchni asfaltowych, tłuczniowych i żwirowych, wykaszano przydrożną zieleń w poboczach dróg, usuwano krzewy, stare i chore drzewa, czyszczono przydrożne rowy, naprawiano uszkodzone przepusty, odśnieżano i usuwano gołoledź, ustawiano znaki ograniczające prędkość. Jednakże drogi najczęściej są niszczone przez pojazdy ciężkie wywożące drewno z lasu. Gmina w 2009 r. wnioskuje o udział w kosztach napraw i remontów do Nadleśnictwa Gryfice, lecz negocjacje w tym zakresie nie przyniosły oczekiwanego zainteresowania. Wywozem drewna zajmują się podmioty wyłonione w drodze przetargu, które są płatnikami podatku drogowego. Ze względu na jedyny dojazd nie ograniczono ruchu dla pojazdów ciężkich.

(dowód: akta kontroli str. 917-922)

Od 2000 r. długość dróg powiatowych na terenie Gminy Świerzno nie zmieniła się. Długość dróg powiatowych w badanym okresie wynosiła 51,656 km o powierzchni 0,2503 km², w tym: drogi o nawierzchni bitumicznej stanowiły 69% długości dróg powiatowych i 76,01% powierzchni, drogi o nawierzchni brukowej stanowiły 6,25% długości dróg powiatowych i 7,45% powierzchni, drogi o nawierzchni żwirowej stanowiły 3,34% długości dróg powiatowych i 3,27% powierzchni, drogi o nawierzchni gruntowej stanowiły 18,86% długości dróg powiatowych i 11,31 % powierzchni, drogi o nawierzchni z kostki stanowiły 2,55% długości dróg powiatowych i 1,96% powierzchni. Stan techniczny dróg powiatowych na terenie Gminy był dobry w 30,95% i zadowolający w 69,05%.

Na terenie Gminy znajdowały się również odcinki dróg wojewódzkich: nr 103 (droga o długości ok. 36 km łącząca Kamień Pomorski z Trzebiatowem, na terenie Gminy odcinek o długości 12,2 km) nr 105 (droga o długości ok. 40 km łącząca Świerzno z drogą krajową nr 3 w Rzesznikowie, na terenie Gminy odcinek o długości 7,5 km) nr 102 (droga o długości ok. 95 km łącząca Międzyzdroje z Kołobrzegiem, na terenie Gminy odcinek o długości 1,6 km).

(dowód: akta kontroli str. 210-212, 946)

Na przebudowę i remonty dróg gminnych Gmina wydatkowała następujące środki: w 2011 r. kwotę 12,2 tys. zł na dokumentację techniczną zadania przebudowy drogi Gostyniec – Redliny, w 2012 r. kwotę 1.245,5 tys. zł, z tego na przebudowę drogi Gostyniec – Redliny (1.232,6 tys. zł) oraz wykonanie dokumentacji na przebudowę drogi Gostyniec – Dąbrowa (12,9 tys. zł), w 2013 r. kwotę 14,5 tys. zł, z tego w ramach funduszu sołeckiego wydatkowano 10 tys. zł na budowę chodnika w m. Redliny, w 2014 r. kwotę 711,9 tys. zł, z tego na budowę drogi na odcinku Osiecze - kol. Osiecze (457,7 tys. zł), budowę drogi w m. Margowo (230 tys. zł), budowę chodnika w m. Gostyniec (8,6 tys. zł w ramach funduszu sołeckiego), budowę chodnika w m. Stuchowo (15,6 tys. zł). Ponadto, w 2014 r. Gmina wydatkowała 150 tys. zł w formie przekazanej dotacji Samorządowi Województwa Zachodniopomorskiego na budowę drogi wojewódzkiej w Świerznie oraz 4,85 tys. zł w formie dotacji dla Powiatu Kamieńskiego na rozbudowę drogi powiatowej Pobierowo-Gostyni-Wrzosowo. Wydatki na przebudowę i remonty dróg gminnych wykazywały co 2 lata tendencję rosnącą.

(dowód: akta kontroli str. 213-218, 232-233)

Wydatki bieżące Gminy na utrzymanie dróg gminnych w przeliczeniu na km długości dróg gminnych wynosiły w 2011 r. – 6,7 tys. zł; w 2012 r. – 4,2 tys. zł; w 2013 r. – 6,5 tys. zł; w 2014 r. – 11,3 tys. zł, w 2015 r. – 6,6 tys. zł. W porównaniu r/r wydatki te wykazywały tendencję spadkową za okres 2011/2012 o 37,54% i 2014/2015 o 41,67%, a następnie rosnącą w okresach 2012/2013 o 55,47% i 2013/2014 o 73,62%.

(dowód: akta kontroli str.232-233)

Starosta Kamieński – poinformował, że Powiat Kamieński na przebudowę, remonty i budowę nowych dróg powiatowych (inwestycje) na terenie Gminy poniósł nakłady finansowe: w 2014 r. za wykonanie podziału nieruchomości w związku z inwestycją pn. „Rozbudowa drogi powiatowej nr 0100Z Pobierowo-Gostyń-Wrzosowo na odcinku Pobierowo-Gostyń” w kwocie 19.400 zł⁵⁰, Powiat ze swoich środków sfinansował ten wydatek na kwotę 9.700 zł, pozostała kwota wydatku została dofinansowana dotacjami z Gminy Świerzno i powiatu Gryfickiego w równych kwotach po 4.850 od każdej JST; w 2015 r. wypłacono na podstawie decyzji administracyjnych odszkodowania dla osób fizycznych za przejęcie nieruchomości pod rozbudowę drogi powiatowej 0100Z w miejscowości Gostyń na łączną kwotę 9.083 zł. Ponadto, zgodnie z zawartą umową z 25 lipca 2011 r. w sprawie przekazania dotacji na zadanie pn. „Przebudowa drogi powiatowej i gminnej na odcinku Gostyń –Trzebieradz wjazd na drogę powiatową dz. Nr 81/1” Powiat przekazał Gminie dotację (I rata w kwocie 100.000 zł przelana 30 września 2011 r.; II rata w kwocie 100.000 zł przelana 30 lipca 2012 r.). Szacowane⁵¹ koszty remontów dróg na terenie Gminy, które poniósł w ramach bieżącego utrzymania dróg powiatowych Zarząd Dróg Powiatowych w Kamieniu Pomorskim⁵² wyniosły: w 2011 r. – 47,75 tys. zł; w 2012 r. – 52,31 tys. zł; w 2013 r. – 45,89 tys. zł; w 2014 r. – 97,52 zł; w 2015 r. – 48,77 tys. zł. Znaczny wzrost wydatków w 2014 r. jest wynikiem uwzględnienia kosztów prac utrzymaniowych na moście w m. Duniewo, frezowania nawierzchni w m. Gostyniec, renowacji nawierzchni brukowej w m. Jatki oraz prac związanych z budową chodnika w m. Gostyniec.

(dowód: akta kontroli str. 227-229)

W okresie 2011-2015 do Urzędu nie wpłynęły skargi zgłaszane na jakość dróg. Gmina, zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne⁵³, finansowała oświetlenie znajdujących się na jej terenie ulic, dróg gminnych, dróg powiatowych i dróg wojewódzkich. W okresie 2011-2015 Gmina wydatkowała na oświetlenie wyłącznie terenów zabudowanych, położonych przy drogach w łącznej wysokości 723,7 tys. zł⁵⁴, w tym na drogi wojewódzkie i powiatowe łącznie 414,7 tys. zł⁵⁵.

(dowód: akta kontroli str.219-226,232-233)

2.1.3. Gospodarka odpadami

W związku z wprowadzeniem od 1 lipca 2013 r. nowych zasad gospodarki odpadami⁵⁶, Gmina wdrożyła system gospodarowania odpadami komunalnymi. Odbiorem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zajmowało się wybrane w drodze przetargów Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. z siedzibą w Kamieniu Pomorskim

⁵⁰ Rachunek 02/12/2013 zapłacony 07.01.2014 r.

⁵¹ Szacowanie przeprowadzono na podstawie wydatków poniesionych na remonty w ciągu roku podzielone proporcjonalnie do liczby km dróg na terenie Gminy (taki sposób szacowania pozwala na określenie poniesionych nakładów w bardzo dużym przybliżeniu).

⁵² Jednostka organizacyjna Powiatu Kamieńskiego powołana do zarządzania drogami powiatowymi.

⁵³ Dz.U. z 2012 r., poz. 1059 ze zm.

⁵⁴ Koszty oświetlenia ogółem: w 2011 r. - 137.932,83 zł; w 2012 r. - 154.190,29 zł; w 2013 r. - 161.900,27 zł; w 2014 r. - 136.283,69 zł; w 2015 r. - 133.380,41 zł.

⁵⁵ Koszty zostały oszacowane procentowo w odniesieniu do liczby obiektów oświetleniowych objętych umowami (umowa z dnia 12.11.1996r. z mocą od 01.01.1997 r. z Firmą Usługowo-Handlową „ARKA” Artur Kawicki z siedzibą w Nowogardzie, umowa nr GRU/S/00807/2013/OD/RD-Z/DW z dnia 01.10.2013 r. obowiązująca od 01.10.2013 r. do 31.12.2014 r., umowa nr 1/EneOS/R6/2015 Świerzno z mocą obowiązującą od 01.01.2015 r., umowa nr 74/Enea Oświetlenie/OS/R6/2015 z dnia 30.12.2015 r.), tj. łączna liczba opraw świetlnych - 349 szt., oprawy świetlne przy drogach gminnych - 149 szt., co stanowi 42,69 % ilości opraw na drogach gminnych, a 57,31 % ilości opraw na drogach innej kategorii.

⁵⁶ Koszty oświetlenia dróg wojewódzkich i powiatowych: w 2011 r. - 79.049,30 zł; w 2012 r. - 88.366,46 zł; w 2013 r. - 92.785,04 zł; w 2014 r. - 78.104,18 zł; w 2015 r. - 76.440,31 zł.

⁵⁶ Zmiany wprowadzone ustawą z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2011 r. Nr 152, poz. 897 ze zm.).

na podstawie dwóch umów zawartych na okres od 1 lipca 2013 r. do 31 grudnia 2014 r. i od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 253-254)

Uzyskiwane przez Gminę dochody z tytułu opłat mieszkańców za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły w II półroczu 2013 r. – 221,8 tys. zł; w 2014 r. – 449 tys. zł; w I półroczu 2015 r. – 231,3 tys. zł. Wydatki Gminy na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi wyniosły w II półroczu 2013 r. – 144 tys. zł; w 2014 r. – 349 tys. zł; w I półroczu 2015 r. – 177,5 tys. zł. Dochody Gminy z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi były wyższe od wydatków na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w II półroczu 2013 r. o 54,00%, w 2014 r. o 28,66%, w I półroczu 2015 r. o 30,31%.

(dowód: akta kontroli str. 246-254)

Uchwałą Nr XXI/159/2012 Rady Gminy Świerzno z dnia 10 grudnia 2012 r. w sprawie ustalenia wysokości opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz stawki opłat za pojemniki określonej pojemności zostały zatwierdzone stawki opłat. Ustalone stawki opłat nie były zmieniane i wynosiły: stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy w wysokości 15 zł miesięcznie od mieszkańca zamieszkującego daną nieruchomość, niższa stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy w wysokości 9,5 zł miesięcznie od mieszkańca zamieszkującego daną nieruchomość, jeżeli odpady komunalne były zbierane i odbierane w sposób selektywny.

(dowód: akta kontroli str. 234-239)

Odpady komunalne z obszaru Gminy były przekazywane do Regionalnego Zakładu Gospodarowania Odpadami w Śląsinie. Na terenie Gminy funkcjonował jeden punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych PSZOK w Świerznie.

(dowód: akta kontroli str. 239-245)

Od 1 lipca 2013 r. Gmina nie poniosła kosztów zamykania (rekultywacji) gminnych składowisk odpadów. Gmina nie była karana (przez Inspekcję Ochrony Środowiska) w związku z nieprawidłowym funkcjonowaniem systemu gospodarki odpadami.

(dowód: akta kontroli str. 253-254)

2.2. Zapewnienie edukacji publicznej na terenie gminy

Opis stanu
faktycznego

2.2.1. Opieka przedszkolna

Na terenie Gminy Świerzno w latach 2011-2015 funkcjonowały 3 publiczne placówki wychowania przedszkolnego⁵⁷, dysponujące 132 miejscami. Do placówek tych na dzień 30 września uczęszczało w 2011 r. – 46 dzieci, w 2012 r. – 111, w 2013 r. – 120, w 2014 r. – 105, w 2015 r. – 77. Do placówek przedszkolnych w latach 2011/2012 – 2014/2015 przyjęto wszystkie zgłoszone dzieci. W jednym oddziale przebywało od 1 dziecka do 25 dzieci. Dzieci w wieku 3-5 lat zamieszkiwało na terenie Gminy w 2011 r. – 160, w 2012 r. – 155, w 2013 r. – 142, w 2014 r. – 139. Z opieki przedszkolnej poza granicami Gminy korzystało: w roku szkolnym 2011/2012 – 6 dzieci, 2012/2013 – 9, 2013/2014 – 13, 2014/2015 – 37. Gmina nie dotowała przedszkoli niepublicznych.

Według prognozy Gminy na dzień 1 września 2017 r. na jej terenie będzie zamieszkiwało 127 dzieci w wieku od 3 do 6 lat.

(dowód: akta kontroli str. 255, 328-330)

W sprawie przygotowania Gminy do spełnienia wymogu zapewnienia dzieciom możliwości korzystania z wychowania przedszkolnego w oparciu o istniejącą bazę oświatową od 1 września 2017 r. Wójt wyjaśnił: *Obiekty szkolne są przystosowane do zapewnienia wszystkim dzieciom opieki przedszkolnej w roku 2017. Obiekty szkolne na dzień dzisiejszy dysponują wolnymi salami szkolnymi, które są przystosowane do kontynuowania zajęć*

⁵⁷ Na terenie Gminy Świerzno nie funkcjonowały przedszkola. W Gminie były punkty przedszkolne przy szkołach podstawowych, które powstały po przystąpieniu Gminy do projektu unijnego „Małe przedszkola – wielka szansa” realizowanego w latach 2011-2012 w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Po zakończeniu programu Gmina na prośbę rodziców utrzymała oddziały dla dzieci 3-4 letnich przy oddziałach zerowych.

dla dzieci w wieku przedszkolnym. Oddziały przedszkolne prowadzone są przez nauczycieli z kwalifikacjami, dzięki czemu ten początkowy okres edukacji jest dla 3-4 latków mniej uciążliwy. Sale lekcyjne dla 3-4-5 latków są oddzielne i w nich mieści się całe zaplecze dla maluchów. Ponadto Panie prowadzące te oddziały mają pomoc w opiece nad tymi dziećmi przez osoby, które zatrudnione są jako pomoc nauczyciela w ramach stażu, prac publicznych, a także wolontariatu.

(dowód: akta kontroli str. 911-916)

2.2.2. Opieka szkolna

Gmina prowadziła 3 szkoły podstawowe⁵⁸ i gimnazjum, które zgodnie z 17 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁵⁹, umożliwiały wszystkim dzieciom zamieszkałym na jej terenie spełnianie obowiązku szkolnego. Liczba dzieci realizujących obowiązek szkolny na terenie Gminy w kolejnych latach 2011-2014 wynosiła: 414, 389, 351, 356. Odsetek uczniów realizujących obowiązek szkolny na terenie Gminy, w odniesieniu do wszystkich dzieci z terenu Gminy, objętych obowiązkiem szkolnym w kolejnych latach kształtował się następująco: 98,5%, 96,6%, 92,5%, 92,5%. W latach 2011-2015 liczba uczniów w szkołach podstawowych wynosiła w kolejnych latach 257 w 19 oddziałach, 236 w 18 oddziałach, 228 w 18 oddziałach, 231 w 19 oddziałach, 251 w 20 oddziałach. W jednym oddziale kształciło się od 5 do 23 uczniów. Liczba uczniów w klasach I-III wynosiła w kolejnych latach: 117 w 9 oddziałach, 116 w 9 oddziałach, 103 w 9 oddziałach, 128 w 10 oddziałach, 145 w 11 oddziałach. W jednym oddziale klas I-III kształciło się od 5 uczniów (w Szkole Podstawowej w Stuchowie w roku szkolnym 2011/2012) do 23 (w Szkole Podstawowej w Świerznie w roku szkolnym 2012/2013 i w Szkole Podstawowej w Stuchowie w roku szkolnym 2015/2016). Wielkości te były zgodne ze statutami szkół oraz zapisami art. 61 ust. 3 ustawy o oświacie. Liczba uczniów w gimnazjum wynosiła w kolejnych latach: 157 w 8 oddziałach, 153 w 8 oddziałach, 123 w 7 oddziałach, 125 w 7 oddziałach, 103 w 6 oddziałach. W jednym oddziale kształciło się od 13 do 23 uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 257, 327-330)

W latach 2011-2014 wydatki ponoszone przez Gminę na oświatę i wychowanie wyniosły kolejno: 4.006,3 tys. zł, 4.368,6 tys. zł, 4.469 tys. zł, 4.653,6 tys. zł⁶⁰, z czego środki własne Gminy stanowiły ok. 23% - 39%. Najwyższe wydatki pokryte środkami własnymi Gminy w latach 2011-2013 były w Szkole Podstawowej w Gostyniu i wynosiły w kolejnych latach: 38,04%; 31,10%; 33,21%. W 2014 r. najwyższe wydatki pokryte środkami własnymi Gminy wystąpiły w Gimnazjum w Świerznie (28,79%) oraz w Szkole Podstawowej w Gostyniu (27,75%). Najniższe wydatki pokryte środkami własnymi Gminy wystąpiły w Gimnazjum w 2011 r. (14,64%). Wydatki ponoszone przez Gminę na oświatę i wychowanie były większe odpowiednio o 30,15%, 39,56%, 45,41%, 65,30% od otrzymanej subwencji oświatowej (3.078,2 tys. zł, 3.130,3 tys. zł, 3.073,3 tys. zł, 2.815,3 tys. zł).

Szkoły niepubliczne nie były dotowane przez Gminę.

(dowód: akta kontroli str. 327-330)

W okresie 2011-2014 roczne wydatki⁶¹ na kształcenie jednego ucznia wyniosły: 9.677 zł, 11.207 zł, 12.732 zł, 13.072 zł. Wskaźnik wzrostu wydatków na 1 ucznia w porównaniu r/r wyniósł w 2011 r. – 115,65%, w 2012 r. – 109,10 %, w 2013 r. – 114,97%, w 2014 r. – 98,11%.

(dowód: akta kontroli str. 327-330)

Liczba nauczycieli (w przeliczeniu na etaty) wynosiła : w 2011 r. – 57,54; w 2012 r. – 57,49; w 2013 r. – 62,65; w 2014 r. – 59,86; co w przeliczeniu na 100 uczniów daje liczbę nauczycieli (w przeliczeniu na etaty) odpowiednio w kolejnych latach: 13,9; 14,78 ; 17,85; 16,81. Wydatki na wynagrodzenia nauczycieli wynosiły w 2011 r. – 2.638,8 tys. zł; w 2012 r.

⁵⁸ Szkoły podstawowe w Stuchowie, Gostyniu, Świerznie.

⁵⁹ Dz.U. z 2015 r., poz. 2156 ze zm., dalej: ustawa o oświacie.

⁶⁰ W latach 2011-2014 wydatki na oświatę i wychowanie w gminnych szkołach podstawowych wyniosły odpowiednio: 2.700.774,06 zł, 2.920.212,32 zł, 2.986.453,71 zł, 3.137.694,30 zł i w szkole gimnazjalnej: 1.305.525,77 zł, 1.439.342,54 zł, 1.482.532,80 zł, 1.515.941,58 zł.

⁶¹ Wydatki bieżące na jednego ucznia z wyłączeniem paragrafów majątkowych: 601, 605, 606, 613, 614, 617, 619-623, 625, 630, 656-658, 661-666 i 680.

– 2.946,4 tys. zł (w porównaniu r/r wzrost o 11,66%), w 2013 r. – 3.018,4 tys. zł (r/r wzrost o 2,44%), w 2014 r. – 3.167,5 tys. (r/r wzrost o 4,94%). Wydatki na wynagrodzenia nauczycieli stanowiły w 2011 r. – 65,87% wydatków Gminy na oświatę, w 2012 r. – 67,45%; w 2013 r. – 67,54%; w 2014 r. – 68,06%.

Łączne wydatki poniesione na wynagrodzenia nauczycieli w poszczególnych stopniach awansu zawodowego kształtowały się powyżej średniego wynagrodzenia wynikającego z iloczynu średniej liczby etatów i średnich wynagrodzeń wynikających z art. 30 ust. 3 Karty nauczyciela, przy uwzględnieniu kwoty bazowej dla nauczycieli określanej corocznie w ustawie budżetowej. Kwota różnicy w poszczególnych stopniach awansu zawodowego wynosiła: nauczyciel stażysta w 2011 r. – 3.406,14 zł, w 2012 r. – 2.995,26 zł, w 2013 r. – 435,37 zł, w 2014 r. – 414,03 zł, nauczyciel kontraktowy w 2011 r. – 34.475,03 zł, w 2012 r. – 70.576,95 zł, w 2013 r. – 34.023,85 zł, w 2014 r. – 24.630,77 zł, nauczyciel mianowany w 2011 r. – 87.552,46 zł, w 2012 r. – 122.901,01 zł, w 2013 r. – 82.866,89 zł, w 2014 r. – 61.977,30 zł, nauczyciel dyplomowany w 2011 r. – 123.990,34 zł, w 2012 r. – 216.465,03 zł, w 2013 r. – 99.776,71 zł, w 2014 r. – 96.654,26 zł.

(dowód: akta kontroli str. 258, 260, 327, 953-956)

Powierzchnia sal lekcyjnych przypadająca na jednego ucznia wynosiła od 2,89 m², (w Szkole Podstawowej w Świerznie) do 5,74 m² (w Gimnazjum w Świerznie).

Współczynnik ukończenia przez uczniów szkoły⁶² kształtował się w badanym okresie od 83% w 2012 r. w Szkole Podstawowej w Świerznie do 98% w 2012 r. i 2013 r. w Szkole Podstawowej w Gostyniu.

(dowód: akta kontroli str. 277-280)

Wyniki sprawdzianów szóstoklasistów w latach 2011–2014 wyniosły 21,59%, 18,96%, 22,11%, 21,08%, a w 2015 roku 53,38% (część pierwsza sprawdzianu) i 61,74% (część druga), przy średniej dla powiatu kamieńskiego wynoszącej 23,77%, 20,63%, 22,36%, 22,9%, zaś w 2015 roku 60,18% (część pierwsza sprawdzianu) i 70,83% (część druga), a dla województwa zachodniopomorskiego: 24,43%, 21,92%, 22,99%, 24,92%, a w 2015 roku 64,95% (część pierwsza sprawdzianu) i 76,67% (część druga).

(dowód: akta kontroli str. 317-324)

Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w latach 2011–2014 (łącznie z części humanistycznej, matematyczno-przyrodniczej, języka angielskiego i języka niemieckiego) wyniosły kolejno 57,74%, 49,88%, 47,02%, 53,90%, podczas gdy przeciętne wyniki w szkołach powiatu kamieńskiego wynosiły 47,50%, 53,09%, 54,75%, 55,80%, zaś w województwie zachodniopomorskim 50,52%, 55,34%, 55,46%, 55,46%.

(dowód: akta kontroli str. 281-316,325)

W sprawie poprawy skuteczności kształcenia w szkołach Wójt wyjaśnił, że podejmowane były następujące działania: organizacja zajęć wyrównawczych⁶³, przeznaczenie środków finansowych na doszkadzanie nauczycieli⁶⁴ oraz dodatki motywacyjne⁶⁵.

(dowód: akta kontroli str. 923-925)

Gmina zapewniła dzieciom dowóz do szkół. Koszt dowozu wyniósł w 2011 r. – 308,2 tys. zł; w 2012 r. – 331,9 tys. zł; w 2013 r. – 327,7 tys. zł; w 2014 r. – 308,8 tys. zł, który w przeliczeniu na jednego ucznia nim objętego wyniósł odpowiednio: 978 zł; 1.092 zł; 1.170 zł; 1.054 zł. Liczba dzieci dowożonych do szkół wynosiła: 315, 304, 280, 293, 310. Najkrótsza trasa dowozu do szkół była na odcinku 1,3 km z czasem przejazdu 10 minut, a najdłuższa na odcinku 36 km z czasem przejazdu 55 minut. W okresie objętym kontrolą długość tras oraz czas dowozu do szkół pozostawały na zbliżonym poziomie.

(dowód: akta kontroli str. 261-275)

Wójt wyjaśnił: *Do dnia 31 grudnia 2015 roku Gmina nie podjęła praktycznych działań związanych ze zmniejszeniem wydatków na oświatę. W roku bieżącym została podjęta*

⁶² Wskaźnik skuteczności szkoły = liczba absolwentów kończąca szkołę w normalnym terminie w danym roku / liczba uczniów uczęszczających do szkoły w ciągu roku (w danym roku).

⁶³ Zajęcia z języka polskiego, matematyki, przyrody, geografii, fizyki, języka angielskiego, języka niemieckiego.

⁶⁴ Środki na doszkadzanie nauczycieli: w 2011 r. - 5,6 tys. zł (plan 12,7 tys. zł), w 2012 r. – 12,4 zł (plan 21,2 tys. zł), w 2013 r. – 9,2 tys. zł (plan 15 tys. zł), w 2014 r. – 7,2 tys. zł (plan 9 tys. zł), w 2015 r. – 1,9 tys. zł (plan 2,7 tys. zł).

⁶⁵ Dodatki motywacyjne: w 2011 r. – 101,5 tys. zł, w 2012 r. – 119,5 tys. zł, w 2013 r. – 127 tys. zł, w 2014 r. – 133,9 tys. zł, w 2015 r. – 132,3 tys. zł.

Uchwała Nr XII/78/2015 Rady Gminy Świerzno z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie ustalenia Regulaminu określającego wysokość stawek i szczegółowe warunki przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego, szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny nadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw oraz wysokość i warunki wypłacania innych świadczeń wynikających ze stosunku pracy nauczycieli w szkołach i placówkach prowadzonych przez Gminę Świerzno. Stawki te zostały obniżone do poziomu ościennych gmin. Dodatkowo został przygotowany projekt uchwały o zamiarze likwidacji Szkoły Podstawowej im. Jana Brzechwy w Gostyniu z przyczyn ekonomicznych i społecznych.

(dowód: akta kontroli str. 911-916)

W okresie objętym kontrolą Gmina nie zlikwidowała szkoły gminnej. Działania zmierzające do likwidacji Szkoły Podstawowej w Gostyniu, Wójt podjął na przełomie 2015-2016. W trakcie kontroli, w dniu 5 lutego 2016 r. odbyła się sesja Rady Gminy, na której radni odrzucili projekt likwidacji szkoły w Gostyniu.

(dowód: akta kontroli str. 939-943)

2.3. Realizacja zadań w zakresie pomocy społecznej

Opis stanu faktycznego

Według danych GUS w województwie zachodniopomorskim ze środowiskowej pomocy społecznej korzystały w 2009 r. – 183.202 osoby, 2011 r. – 166.324, w 2012 r. – 167.034, w 2013 r. – 166.931, w 2014 r. – 145.872; w powiecie kamieńskim w 2009 r. – 5.767 osób, w 2011 r. – 5.234, w 2012 r. – 5.155, w 2013 r. – 5.288, w 2014 r. – 4.453; w Gminie w 2009 r. – 693 osoby (co stanowiło 0,38% osób korzystających z pomocy społecznej w województwie i 12,02 % osób w gminie), w 2011 r. – 783 (odpowiednio 0,47% i 14,96 %), w 2012 r. – 741, (odpowiednio 0,44% i 14,37%) w 2013 r. – 716 (odpowiednio 0,43% i 13,54%), w 2014 r. – 688 (odpowiednio 0,47% i 15,45%). Z ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie poniżej kryterium dochodowego⁶⁶ było w 2009 r. – 94,8%, 2011 r. – 75,10%, w 2012 r. – 80,43%, w 2013 r. – 85,20%, w 2014 r. – 81,10% osób. Dla porównania z ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej poniżej kryterium dochodowego było w województwie w 2009 r. – 24,30%; w 2011 r. – 25,39%; w 2012 r. – 27,56%; w 2013 r. – 28,02%; w 2014 r. – 28,62% i w powiecie w 2009 r. – 29,67%; w 2011 r. – 29,33%; w 2012 r. – 31,43%; w 2013 r. – 30,82%; w 2014 r. – 30,88%.

(dowód: akta kontroli str. 384, 944)

Wydatki Gminy na pomoc społeczną wynosiły w 2011 r. – 3.035,1 tys. zł, w 2012 r. – 3.077,8 tys. zł, w 2013 r. – 3.166,8 tys. zł, w 2014 r. – 3.278,5 tys. zł, w tym w przeliczeniu na jednego mieszkańca Gminy w 2011 r. – 696,61 zł, w 2012 r. – 711,97zł, w 2013 r. – 733,90 zł, w 2014 r. – 752,65 zł.

(dowód: akta kontroli str. 331-339, 389-391)

W latach 2011-2012 w Ośrodku Pomocy Społecznej w Świerznie ogółem zatrudnionych było 6 osób, w latach 2013-2014 – 7 osób, w 2015 r. – 9 osób, w tym w latach 2011-2014 zatrudnionych było 2 pracowników socjalnych, tj. o 1 mniej w stosunku do wymagań ustawowych, a od 16 listopada 2015 r. – 3 pracowników socjalnych. Na jednego pracownika socjalnego przypadła następująca liczba rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną: w 2011 r. – 40 i 7, w 2012 r. – 42 i 5, w 2013 r. – 45 i 3, w 2014 r. – 39 i 3, w 2015 r. (przy przeciętnym zatrudnieniu 2,12 etatu) 37 i 3. Na wynagrodzenia osobowe, dodatkowe wynagrodzenia roczne i pochodne od wynagrodzeń Gmina wydatkowała następujące kwoty w 2011 r. – 213,1 tys. zł, w 2012 r. – 225,5 tys. zł, w 2013 r. – 238,2 tys. zł, w 2014 r. – 253,5 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 358-383, 385-387, 389-391)

Wydatki Gminy na zasiłki okresowe wynosiły w 2011 r. – 151,1 tys. zł, w 2012 r. – 192,8 tys. zł, w 2013 r. – 195,6 tys. zł, w 2014 r. – 195,1 tys. zł. Liczba rodzin pobierających zasiłki okresowe wynosiła w kolejnych latach: 154, 152, 144, 141, a osób w tych rodzinach: 472,

⁶⁶ Kryteria dochodowe obowiązujące w pomocy społecznej w latach 2011-2014 przedstawiały się następująco: od 1 października 2009 r. do 30 września 2012 r. - osoba samotnie gospodarująca - 477 zł, osoba w rodzinie - 351 zł; od 1 października 2012 r. do 30 września 2015 r. - osoba samotnie gospodarująca - 542 zł, osoba w rodzinie - 456 zł; od 1 października 2015 r. - osoba samotnie gospodarująca - 634 zł, osoba w rodzinie - 514 zł.

434, 418, 410, 389. Wydatki Gminy na zasiłki celowe wynosiły w 2011 r. – 39,3 tys. zł, w 2012 r. – 42,4 tys. zł, w 2013 r. – 44,1 tys. zł, w 2014 r. – 28,1 tys. zł.

Zasiłki celowe były przeznaczone na schronienie (w 2011 r. – 15,3 tys. zł ; w 2012 r. – 10,1 tys. zł; w 2013 r. – 15,7 tys. zł, w 2014 r. – 8,8 tys. zł), sprawienie pogrzebu (w 2013 r. – 2,3 tys. zł), zasiłki celowe specjalne (w 2013 r. – 1,9 tys. zł, w 2014 r. – 3,8 tys. zł), zasiłki celowe POKL⁶⁷ (w 2011 r. – 15,1 tys. zł, w 2012 r. – 15 tys. zł, w 2013 r. – 11,2 tys. zł, w 2014 r. – 9,1 tys. zł).

Zasiłki na żywność wynosiły w 2011 r. – 37,5 tys. zł, w 2012 r. – 44,7 tys. zł, w 2013 r. – 60,7 tys. zł, w 2014 r. – 45,6 tys. zł. Liczba rodzin korzystająca z zasiłku wynosiła 109, 129, 137, 129, a liczba osób w tych rodzinach wynosiła: 321, 377, 388, 385. Na dożywianie wydatkowano: w 2011 r. -139,7 tys. zł, w 2012 r. – 143,6 tys. zł, w 2013 r. – 145,9 tys. zł, w 2014 r. – 143,7 tys. zł. Liczba osób dożywianych wynosiła 194, 211, 216, 204.

(dowód: akta kontroli str. 334-339, 388-391)

Dnia 9 lutego 2006 r. Rada Gminy w Świerznie przyjęła uchwałę Nr XXX/199/06 w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z tych opłat, jak również tryb ich pobierania. Wydatki Gminy na świadczenie usług opiekuńczych wystąpiły tylko w 2013 r. i wynosiły 205 zł.

(dowód: akta kontroli str. 375-383)

Wydatki Gminy na odpłatność za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej wynosiły w 2011 r. – 109,7 tys. zł (9 osób), w 2012 r. – 108,4 tys. zł (6 osób), w 2013 r. – 83,1 tys. zł (3 osoby), w 2014 r. – 100,7 tys. zł (6 osób), w 2015 r. – 186,8 tys. zł (7 osób).

(dowód: akta kontroli str. 375-383, 389-391)

W sprawie zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej Wójt złożył wyjaśnienia: *Kobiety w ciąży, które zgłaszają się do Ośrodka Pomocy Społecznej w Świerznie mają możliwość skorzystania z porad prawnika oraz psychologa w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim. Terminy oraz godziny wizyt pracownicy Ośrodka Pomocy uzgadniają telefonicznie z pracownikiem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, po czym informują o ustalonych terminach osoby zainteresowane. Kobietom w ciąży udzielana jest również pomoc w formie zasiłków celowych bądź okresowych. Pracownicy socjalni stale współpracują z położną zatrudnioną w Niepublicznym Zakładzie Podstawowej Opieki Zdrowotnej „Medyk” w Świerznie, a także z pielęgniarkami środowiskowymi. Kobiety w ciąży są informowane o przysługujących im świadczeniach związanych z urodzeniem dziecka, a które to świadczenia są wypłacane w tut. Ośrodku Pomocy.*

(dowód: akta kontroli str. 930-934)

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej⁶⁸, Rada Gminy przyjęła uchwałę Nr XXX/226/2013 z dnia 30 października 2013 r. „Strategię rozwiązywania problemów społecznych Gminy Świerzno na lata 2013-2018”, co szerzej omówiono w pkt. 5 wystąpienia pokontrolnego. Rada Gminy nie podejmowała uchwał w sprawie podwyższenia kwot uprawniających do zasiłku okresowego i celowego.

(dowód: akta kontroli str. 184-185, 389-391)

2.4. Realizacja zadań w zakresie opieki zdrowotnej

Opis stanu faktycznego

W Urzędzie nie opracowywano i nie realizowano programów polityki zdrowotnej, określonych w art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych⁶⁹. W „Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Świerzno na lata 2013-2018” przyjęto do realizacji cel strategiczny mający na celu m.in. zapewnienie mieszkańcom równego dostępu do służby zdrowia.

W latach 2011–2015 Gmina opracowała Gminne Programy Przeciwdziałania Narkomanii oraz Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na każdy rok (zgodnie

⁶⁷ Program Operacyjny Kapitał Ludzki.

⁶⁸ Dz.U. z 2015 r., poz. 163, dalej: ustawa o pomocy społecznej.

⁶⁹ Dz.U. z 2015 r., poz. 581 ze zm.

z art. 10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii⁷⁰ oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi⁷¹), Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Gmina na ochronę zdrowia wydatkowała następujące kwoty:

- w 2011 r. – 58,8 tys. zł, w tym: 2,9 tys. zł na zakup materiałów, broszur, literatury oraz zorganizowano spektakl w ramach realizacji Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii na 2011 r., 55,8 tys. zł na wydatki realizowane przez Gminną Komisję ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (w wydatkowanej kwocie wynagrodzenia i pochodne członków komisji, osób prowadzących zajęcia na świetlicach socjoterapeutycznych, sporządzanie wywiadów środowiskowych stanowią 24,9 tys. zł);

- 2012 r. – 55, 8 tys. zł, w tym: 2 tys. zł na zakup materiałów w ramach realizacji Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii na 2012 r., 53,8 tys. zł na wydatki realizowane przez Gminną Komisję ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

- 2013 r. – 67,4 tys. zł, w tym: 2 tys. zł na zakup materiałów w ramach realizacji Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii na 2013 r., 63,8 tys. zł na wydatki realizowane przez Gminną Komisję ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 1,7 tys. zł w formie dotacji dla powiatu kamieńskiego na dofinansowanie prowadzenia poradni diabetycznej;

- 2014 r. – 61,6 tys. zł, w tym: 1 tys. zł na zakup materiałów w ramach realizacji Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii na 2014 r. ; 59 tys. zł na wydatki realizowane przez Gminną Komisję ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 1,6 tys. zł w formie dotacji dla powiatu kamieńskiego na dofinansowanie przygotowania dokumentacji aplikacyjnej dla zadania w ramach Programu PL13 Ograniczenie społecznych nierówności w zdrowiu.

(dowód: akta kontroli str.392-400)

2.5. Realizacja zadań w zakresie kultury i dziedzictwa narodowego

Opis stanu
faktycznego

Gmina, zgodnie z art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach⁷², zorganizowała i prowadziła bibliotekę, a także zapewniła warunki jej działalności i rozwoju. Na jej terenie funkcjonowała Gminna Biblioteka Publiczna w Świerznie⁷³, która prowadziła trzy filie biblioteczne w Chominie, Gostyniu i Stuchowie. Księgozbiór zwiększył się z 53.422 w 2011 r. do 54.209 woluminów w 2014 r. (o 1,28%). W 2012 r. tylko Biblioteka posiadała 3 komputery podłączone do Internetu. Urząd Gminy realizował w latach 2014-2015 projekt pn. Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Gminie Świerzno. Od 2015 r. w Bibliotece i jej filiach udostępniono czytelnikom łącznie 20 komputerów podłączonych do Internetu. Liczba aktywnych czytelników zmalała z 820 w 2011 r. do 697 według stanu na 30 września 2015 r. (spadek o 15%), a następnie na koniec 2015 r. wzrosła do 778 (o 11,62%).

(dowód: akta kontroli str.404-406,468-475,936)

W przeliczeniu na pełne etaty w Bibliotece i jej filiach zatrudnionych było 3,35 pracowników. Wg danych GUS, w latach 2011-2014 liczba czytelników w Gminie w przeliczeniu na 1.000 mieszkańców wynosiła w kolejnych latach 189, 180, 179, 173 osoby. Było to więcej niż średnia dla województwa zachodniopomorskiego (154, 151, 152, 150 osób), ale mniej niż średnia dla powiatu kamieńskiego (191, 189, 194, 184). Biblioteka i jej filie, za wyjątkiem filii w Chominie, znajdują się w budynkach szkół. Biblioteka i jej filia w Stuchowie były otwarte była przez pięć dni w tygodniu od godz. 8⁰⁰ do 16⁰⁰ (zatrudnia osoby na pełnych etatach). Filia Biblioteki w Chominie funkcjonowała przy obsadzie ½ etatu i była czynna w poniedziałek od godz. 10⁰⁰ do 14⁰⁰, wtorek, czwartek i piątek od godz. 11⁰⁰ do 15⁰⁰, środa od godz. 9⁰⁰ do 13⁰⁰. Filia Biblioteki w Gostyniu funkcjonowała przy obsadzie ¾ etatu i była

⁷⁰ Dz.U. z 2012 r., poz. 124 ze zm.

⁷¹ Dz.U. z 2015 r., poz. 1286 ze zm.

⁷² Dz.U. z 2012 r., poz. 642 ze zm.

⁷³ Dalej: Biblioteka.

czynna w poniedziałek i piątek od godz. 10⁰⁰ do 16⁰⁰, wtorek i czwartek od godz. 11⁰⁰ do 17⁰⁰, środę od godz. 8⁰⁰ do 14⁰⁰.

Wójt wyjaśnił: (...) Jeżeli zasłaby taka potrzeba biblioteki mogą być otwarte dłużej, jednak parę lat temu zostało przeprowadzone badanie ile osób korzysta po godzinie szesnastej z bibliotek. Badanie trwało ok. 3 miesiące, ilość osób była bardzo znikoma, dlatego biblioteki są otwarte w takich godzinach. Nie było żadnych zastrzeżeń od osób korzystających, że godziny otwarcia są nieodpowiednie.

(dowód: akta kontroli str.404-406,930-935,937)

Wydatki Gminy na Bibliotekę w latach 2011–2014 wzrosły z 161,9 tys. zł w 2011 r. do 178,9 tys. zł w 2014 r. i w przeliczeniu na jednego mieszkańca w kolejnych z tych lat wyniosły 37,17 zł, 38,59 zł, 40,46 zł, 41,07 zł. Biblioteka oprócz dotacji z budżetu Gminy uzyskała także dotacje z Biblioteki Narodowej odpowiednio 3,9 tys. zł, 5 tys. zł, 4,8 tys. zł i 4,2 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str.401-403.)

Wydatki Biblioteki w latach 2011–2014 wzrastały i wyniosły kolejno 216,3 tys. zł, 239,5 tys. zł, 229,5 tys. zł, 241,1 tys. zł. Wielkość środków przeznaczonych na zakup książek w latach 2012-2014 w porównaniu do 2011 r. była mniejsza i kształtowała się następująco: w 2011 r. – 26,3 tys. zł (12% wydatków Biblioteki), w 2012 r. – 22,1 tys. zł (9%), w 2013 r. – 21,9 tys. zł (10%) i w 2014 r. – 23,9 tys. zł (10%). Ponadto, Biblioteka wydatkowała środki na prenumeratę czasopism, opłaty za dostęp do licencjonowanych zbiorów elektronicznych i zakup wyposażenia w 2011 r. – 9,7 tys. zł (5% wydatków Biblioteki), w 2012 r. – 24,1 tys. zł (10%), w 2013 r. – 10,1 tys. zł (4%) i w 2014 r. – 13,9 tys. zł (6%).

(dowód: akta kontroli str. 219-220)

W 2012 r. Gmina w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego 5.2 "Rozwój kultury - ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego" realizowała projekt pn. Zachowanie dziedzictwa kulturowego "Perły w Koronie Województwa Zachodniopomorskiego 2009" - Pałacu w Stuchowie II etap prac restauratorskich.

Na realizację projektu wydatkowano łącznie 1.699,33 tys. zł, w tym ze środków unijnych 1.399, 53 tys. zł i środków własnych 299,8 tys. zł

(dowód: akta kontroli str. 219-220)

2.6. Realizacja wybranych zadań zleconych z zakresu administracji rządowej

Opis stanu faktycznego

Analizie poddano wykonanie przez Gminę następujących zadań zleconych z zakresu administracji rządowej: wydawanie, wymiana i unieważnianie dowodów osobistych oraz przyjmowanie, przesyłanie i niszczenie przez gminy wniosków o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Realizacja tych zadań odbywała się we wszystkie dni robocze, w godzinach pracy Urzędu od 7³⁰ do 15³⁰ przez pracowników zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy. W latach 2011–2014 wydano łącznie 1.686 dowodów osobistych, w tym w 2011 r. – 310, w 2012 r. – 413, w 2013 r. – 415, w 2014 r. – 548 oraz dokonano łącznie 160 wpisów w ewidencji działalności gospodarczej, w tym w 2011 r. – 56, w 2012 r. – 30, w 2013 r. – 31, w 2014 r. – 43.

Koszty realizacji zadania zleconego dotyczącego wydawania dowodów osobistych wyniósł w 2011 r. – 11,5 tys. zł; w 2012 r. – 9,9 tys. zł; w 2013 r. – 9,7 tys. zł; w 2014 r. – 9,4 tys. zł, które w przeliczeniu na 1 mieszkańca Gminy wyniosły w 2011 r. – 2,63 zł; w 2012 r. – 2,29 zł; w 2013 r. – 2,25 zł; w 2014 r. – 2,15 zł. Koszt jednostkowy wydania dowodu osobistego wyniósł w 2011 r. – 37,01 zł; w 2012 r. – 24,00 zł; w 2013 r. – 23,41 zł; w 2014 r. – 17,09 zł.

Koszty realizacji zadania zleconego, dotyczącego rejestracji działalności gospodarczej wyniósł w 2011 r. – 10,3 tys. zł; w 2012 r. – 8,9 tys. zł; w 2013 r. – 8,7 tys. zł; w 2014 r. – 8,4 tys. zł, które w przeliczeniu na 1 mieszkańca Gminy wyniosły w 2011 r. – 2,37 zł; w 2012 r. – 2,06 zł; w 2013 r. – 2,02 zł, w 2014 r. – 1,93 zł. Koszt jednostkowy wpisu do ewidencji działalności gospodarczej wyniósł w 2011 r. – 184,07 zł; w 2012 r. – 296,84 zł; w 2013 r. – 281,62 zł; w 2014 r. – 195,68 zł.

(dowód: akta kontroli str. 576-578)

2.7. Koszty funkcjonowania urzędu

Opis stanu faktycznego

Wydatki na utrzymanie Urzędu w latach 2011–2014 wyniosły kolejno 1.063,5 tys. zł; 1.138,5 tys. zł; 1.126,2 tys. zł i 1.124,8 tys. zł. Poniesiono je głównie na wynagrodzenia wraz z pochodnymi, które wynosiły w kolejnych latach 849,8 tys. zł (79,91% kosztów utrzymania Urzędu), 872,7 tys. zł (76,65%), 887 tys. zł (78,76%) i 906,1 tys. zł (80,56%). Wydatki majątkowe Urzędu wystąpiły w 2012 r. i wyniosły 11,2 tys. zł. W przeliczeniu na mieszkańca Gminy, koszty utrzymania Urzędu wyniosły w kolejnych z analizowanych lat 244,09 zł, 263,36 zł, 260,99 zł, 258,22 zł, w tym koszty zatrudnienia pracowników odpowiednio 195,05 zł, 201,86 zł, 205,57 zł, 208,02 zł. Wzrost kosztów utrzymania Urzędu w 2012 r. wynikał z dokonanych w tym roku zakupów majątkowych (zakup i montaż serwera) i podwyżki wynagrodzeń na podstawie uchwał Rady Gminy Świerzo (w 2012 r. w porównaniu do 2011 r. wzrost o 2,08% i w następnych latach w porównaniu do roku poprzedniego 2,5% i 2,4%). W latach 2011–2014 koszty obsługi Rady Gminy (bez wypłaconych diet) wyniosły 9,1 tys. zł; 4 tys. zł; 4,4 tys. zł; 4,7 tys. zł (2,08 zł; 0,92 zł; 1,03 zł; 1,07 zł w przeliczeniu na mieszkańca Gminy).

(dowód: akta kontroli str. 577-594)

2.8. Infrastruktura sportowa i turystyczna

Opis stanu faktycznego

Na terenie Gminy, zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie⁷⁴ oraz art. 7 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym⁷⁵, realizowano zadania na rzecz stworzenia warunków sprzyjających rozwojowi sportu i uprawiania turystyki. W latach 2011–2015 (do 30.09.) na terenie Gminy m.in. wybudowano kompleks boisk sportowych w ramach programu „Moje Boisko – Orlik 2012” w Stuchowie, na który wydatkowano kwotę 682 tys. zł oraz wykonano modernizację boiska sportowego w Gostyniu, na którą wydatkowano kwotę 255,1 tys. zł. W rezultacie na koniec 2015 r. na terenie Gminy znajdowały się m.in. 2 komplekсы boisk wybudowanych w ramach programu „Moje Boisko – Orlik 2012” oraz 2 boiska sportowe. Rada Gminy przyjęła regulamin udostępniania kompleksów boisk ORLIK 2012⁷⁶, na mocy którego komplekсы boisk stały się obiektami ogólnodostępnymi i bezpłatnymi dla wszystkich mieszkańców Gminy od poniedziałku do piątku od godziny 15⁰⁰ – 20⁰⁰ w okresie zimowym, natomiast w okresie letnim od godziny 15⁰⁰ – 21⁰⁰, w soboty od godziny 14⁰⁰ – 20⁰⁰.

(dowód: akta kontroli str. 577-578, 595-606, 930-934)

Wszystkie zaplanowane przedsięwzięcia w obszarze infrastruktury sportowej i turystycznej w okresie 2011-2015 zostały zrealizowane w całości.

(dowód: akta kontroli str. 930-934)

2.9. Cmentarze gminne

Opis stanu faktycznego

Na terenie Gminy w latach 2011–2015 (do 30.09.) funkcjonował jeden cmentarz komunalny, o którym mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych⁷⁷. Wydatki ponoszone na prowadzenie cmentarza w kolejnych latach wynosiły: 6 tys. zł; 14,3 tys. zł; 6 tys. zł; 10,9 tys. zł. Wydatki ponoszone na prowadzenie cmentarza rozliczne były na podstawie faktur w okresach półrocznych z Zakładem Komunalnym w Świerzo. Wydatki w 2012 r. i 2014 r. obejmują faktury za II półrocze roku poprzedniego.

(dowód: akta kontroli str. 577-578, 607-611)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nieprzedłożenie Radzie Gminy taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków w terminie umożliwiającym ich zatwierdzenie, zgodnie z art. 24 ust. 5 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę.

⁷⁴ Dz.U. z 2016 r., poz. 176.

⁷⁵ Dz.U. z 2015 r., poz. 1515 ze zm.

⁷⁶ Uchwała Nr XXIV/189/2013 Rady Gminy Świerzo z dnia 27 lutego 2013 r. w sprawie przyjęcia regulaminu udostępniania Kompleksów Boisk Sportowych ORLIK 2012 w Stuchowie i Gostyniu. Dz. U. z 2015 r., poz. 1515 ze zm.

⁷⁷ Dz.U. z 2015 r., poz. 2126 ze zm.

Wniosek Zakładu Komunalnego w Świerznie z dnia 23 sierpnia 2011 r. pod obrady Rady Gminy został przedłożony w dniu 25 listopada 2011 r., tj. 94 dnia licząc od daty jego wpływu do Urzędu. Tym samym Rada Gminy nie mogła dochować terminu 45 dni na podjęcie uchwały od wpływu wniosku, o którym mowa w art. 24 ust. 5 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę.

Uchwała Nr XII/67/2011 Rady Gminy Świerzno w sprawie zatwierdzenia taryfy dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na 2012 r. zostały zatwierdzone taryfy obowiązujące od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2012 r. została podjęta w dniu 25 listopada 2011 r., tj. 94 dnia od wpływu wniosku w związku z czym Wojewoda Zachodniopomorski w dniu 27 grudnia 2011 r. wydał rozstrzygnięcie nadzorcze, stwierdzające nieważność tej uchwały.

(dowód: akta kontroli str. 137-138, 193-195)

Osobą odpowiedzialną był Wójt.

Wójt wyjaśnił: *Wniosek o zatwierdzenie taryf zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzenia ścieków został złożony w Urzędzie Gminy w Świerznie w dniu 23 sierpnia 2011 r. przez Dyrektora Zakładu Komunalnego. Z przyczyn dyscyplinarnego zwolnienia Dyrektora Zakładu oraz okresu urlopowego pracowników Urzędu wniosek ten nie został przedłożony pod obrady Rady Gminy w dniu 19.09.2011 r. Na kolejnym posiedzeniu sesji Rady Gminy w dniu 28.10.2011 r. wniosek nie został rozpatrzony z powodu przeoczenia. Wniosek o zatwierdzenie taryf przedłożono pod obrady Rady Gminy w dniu 25 listopada 2011 r.*

(dowód: akta kontroli str.923-929)

2. Zatrudnianie w Ośrodku Pomocy Społecznej mniejszej ilości osób niż określona przepisami.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Świerznie w latach 2011-2015 (do 15.11.) w pełnym wymiarze czasu pracy zatrudnionych było 2 pracowników socjalnych, tj. o 1 mniej w stosunku do wymagań ustawowych. Dopiero od 16.11.2015 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Świerznie w pełnym wymiarze czasu pracy zatrudnionych było 3 pracowników socjalnych. Wg postanowień art. 110 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej (do 7.02.2013 r. art. 110 ust. 11 ustawy) ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

Osobą odpowiedzialną za stwierdzoną nieprawidłowość był Wójt.

Wójt wyjaśnił: *W 2013 r. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej poszukiwał osoby na stanowisko pracownika socjalnego, poprzez kontakt telefoniczny z pracownikami Powiatowego Urzędu Pracy w Kamieniu Pom., Kierownikami innych jednostek pomocy społecznej. Poczynione działania nie przyniosły oczekiwanych efektów w postaci zatrudnienia pracownika socjalnego. Nadmienić należy, że Gmina Świerzno jest małą społecznością, co stanowi barierę w poszukiwaniu osoby spełniającej wymagania do zatrudnienia na stanowisko pracownika socjalnego, zgodnie z wymogami ustawy o pomocy społecznej. Fakt niespełnienia ustawowego przepisu dot. zatrudnienia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na dwa tysiące mieszkańców, jednak nie mniej niż trzech pracowników nie wpłynął na wykonywanie obowiązków przez pracowników socjalnych wobec klientów pomocy społecznej. Zatrudnieni pracownicy w sposób należyty wykonywali swoje obowiązki, zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej. W miesiącu styczniu 2014 r. według złożonych przez mieszkańców Gminy Świerzno deklaracji za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina liczyła 3.331 mieszkańców, w przeliczeniu na 1 pracownika socjalnego przypada 1.666 osób, co daje poniżej średniej ustawowej o której mowa powyżej. Nadmienić należy, że w miesiącu październiku 2015 r. obecny Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Świerznie, zatrudniony na ww. stanowisku od 01.06.2015 r. poczynił wszelkie starania mające na celu poszukiwanie osoby posiadającej kwalifikacje do wykonywania zawodu pracownika socjalnego, poprzez ogłoszenie oferty pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kamieniu Pom. W wyniku prowadzonych działań przy współpracy z PUP od dnia 16.11.2015 r. w ramach robót publicznych została*

zatrudniona osoba spełniająca odpowiednie wymagania a która to jest nadal zatrudniona w Ośrodku Pomocy Społecznej w Świerznie, co tym samym powoduje na dzień dzisiejszy spełnienie ustawowego wymogu dot. zatrudnienia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na dwa tysiące mieszkańców, jednak nie mniej niż trzech pracowników.

(dowód: akta kontroli str.930-934)

Ocena cząstkowa

Gmina prawidłowo zaspakajała podstawowe, zbiorowe potrzeby mieszkańców w zakresie infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej, drogowej oraz sportowej. Wskaźniki w zakresie infrastruktury wodociągowej oraz kanalizacyjnej przez większość okresu objętego kontrolą (2012-2014) były wyższe lub zbliżone do wskaźników powiatu i województwa. Stan dróg publicznych na terenie Gminy był dobry lub zadowalający. Mieszkańcom Gminy zapewniono możliwość korzystania z infrastruktury sportowej. Pomimo podejmowanych przez Gminę działań, jakość kształcenia w szkołach mierzona wynikami egzaminów szóstoklasistów i gimnazjalnych, kształtowała się poniżej średniej wyników dla powiatu kamieńskiego i województwa zachodniopomorskiego.

Opis stanu faktycznego

3. Dochody i wydatki oraz sytuacja ekonomiczno-finansowa gminy

3.1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

Dochody budżetowe Gminy w latach 2011-2014 ulegały zmianie i wynosiły odpowiednio: 12.912,5 tys. zł, 15.350,5 tys. zł (wzrost o 18,9%, tj. o 2.438 tys. zł), 13.977,2 tys. zł (zmniejszenie o 9,0%, tj. o 1.373,3 tys. zł), 15.713,9 tys. zł (wzrost o 12,4%, tj. o 1.736,7 tys. zł). W 2015 r. dochody wyniosły 17.852,5 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 612-613, 673-682)

Głównym źródłem dochodów Gminy były dochody bieżące, które w latach 2011-2014 wykazywały stałą tendencję wzrostową i wynosiły odpowiednio: 11.993 tys. zł, 12.423,9 tys. zł (wzrost o 430,9 tys. zł), 12.986,5 tys. zł (wzrost o 562,6 tys. zł), 13.276,9 tys. zł (wzrost o 290,4 tys. zł). Udział tej kategorii dochodów w dochodach ogółem w latach 2011 i 2013 stanowił 92,9% dochodów ogółem, natomiast w latach 2012 i 2014 odpowiednio 80,9% i 84,5%. Zmniejszenie udziału dochodów bieżących w dochodach ogółem w latach 2012 i 2014 wynikało z wpływu do budżetu Gminy dotacji celowych na projekty inwestycyjne współfinansowane środkami z budżetu UE w kwocie 2.742,9 tys. zł w 2012 roku oraz 2.146,3 tys. zł. W pozostałych latach było to 342 tys. zł (w 2011 r.) oraz 335,8 tys. zł (w 2013 r.).

(dowód: akta kontroli str. 612-615)

Największy udział w dochodach bieżących stanowiły subwencje. W latach 2011-2014 wyniosły one odpowiednio 5.328,9 tys. zł (41,3% dochodów ogółem), 5.534,4 tys. zł (36,1% dochodów), 5.666,5 tys. zł (40,5% dochodów), 5.061,2 tys. zł (32,2% dochodów). Największą część subwencji stanowiła część oświatowa, która w kolejnych latach stanowiła 57,8% subwencji w 2011 r., 56,6% w 2012 r., 54,2% w 2013 r., 55,6% w 2014 r. Na pozostałą część subwencji składała się część wyrównawcza oraz równoważąca. Dodatkowo w 2012 r. Gmina z tytułu uzupełnienia subwencji ogólnej na uzupełnienie dochodów gmin otrzymała 8,6 tys. zł.

Dotacje celowe wyniosły: 3.529,7 tys. zł w 2011 r. (2.444,2 tys. zł na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, 743,5 tys. zł na realizację własnych zadań bieżących gminy, 342 tys. zł na projekty inwestycyjne współfinansowane środkami z budżetu UE), 5.971,1 tys. zł w 2012 r. (2.431,1 tys. zł na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, 797,1 tys. zł na realizację własnych zadań bieżących gminy, 2.742,9 tys. zł na projekty inwestycyjne współfinansowane środkami z budżetu UE), 3.738,6 tys. zł w 2013 r. (2.505,8 tys. zł na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, 897 tys. zł na realizację własnych zadań bieżących gminy,

335,8 tys. zł na projekty inwestycyjne współfinansowane środkami z budżetu UE), 5.839,1 tys. zł w 2014 r. (2.657,2 tys. zł na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, 1.035,6 tys. zł na realizację własnych zadań bieżących gminy, 2.146,3 tys. zł na projekty inwestycyjne współfinansowane środkami z budżetu UE).

(dowód: akta kontroli str. 612-616)

Wskaźnik „Transfery bieżące na mieszkańca” stanowiący iloraz sumy subwencji i dotacji bieżących dzielonej na liczbę mieszkańców Gminy wynosił od 2.114,27 zł za 2011 r. do 2.131,97 zł za 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 623)

Dochody własne⁷⁸ w latach 2011-2013 wykazywały tendencję wzrostową i wyniosły odpowiednio: 2.785,6 tys. zł (21,6% dochodów ogółem), 3.237 tys. zł (21,1% dochodów ogółem), 4.432,8 tys. zł (31,7% dochodów ogółem). Wzrost dochodów własnych w 2012 r. o 451,4 tys. zł był wynikiem głównie wzrostu dochodów z tytułu podatku rolnego o 253,2 tys. zł. Wzrost dochodów własnych w 2013 r. o 1.195,8 tys. zł był wynikiem głównie uzyskania 647,7 tys. zł ze sprzedaży składników majątkowych (w roku 2012 nie było dochodów z tego tytułu). Natomiast spadek dochodów własnych w 2014 r. o 368,7 tys. zł (do kwoty 4.064,1 tys. zł, co stanowiło 25,9% dochodów ogółem) wynikał głównie z braku dochodów ze sprzedaży składników majątkowych, które w roku poprzednim wyniosły 647,7 tys. zł. Większość dochodów własnych osiągnięto z tytułu: udziału w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa (od 1.140,6 tys. zł w 2011 r. do 1.376,6 tys. zł w 2014 r., co w kolejnych latach stanowiło 40,9%, 35,6%, 28,2%, 33,9% dochodów własnych), podatku od nieruchomości (od 690,9 tys. zł w 2011 r. do 879,1 tys. zł w 2014 r., co w kolejnych latach stanowiło 24,8%, 23,6%, 20,4%, 21,6% dochodów własnych), podatku rolnego (od 458,1 tys. zł w 2011 r. do 667,3 tys. zł w 2014 r., co w kolejnych latach stanowiło 16,4%, 22,0%, 14,1%, 16,4% dochodów własnych). Dodatkowo w 2013 r. istotną pozycję dochodów własnych (14,6%) stanowiła kwota 647,7 tys. zł uzyskana z tytułu sprzedaży składników majątkowych, z czego 645 tys. zł stanowiła wpłata za sprzedaż sieci gazowej, a 2,7 tys. zł dochody ze sprzedaży złomu.

(dowód: akta kontroli str. 617-622)

Nadwyżka operacyjna⁷⁹ w poszczególnych latach objętych kontrolą wyniosła: 151,9 tys. zł za 2011 r., 380,8 tys. zł za 2012 r., 582,8 tys. zł za 2013 r. oraz -23,8 tys. zł za 2014 r.

Tym samym wskaźnik:

- a) Udział nadwyżki operacyjnej w dochodach ogółem w latach 2011-2013 wyniósł od 1,2 do 4,2, natomiast w roku 2014 był ujemny i wyniósł -0,2;
- b) Udział nadwyżki operacyjnej i dochodów ze sprzedaży majątku w dochodach ogółem w latach 2011-2013 wyniósł od 1,2 do 8,9, natomiast w roku 2014 był ujemny i wyniósł -0,1;
- c) Nadwyżka operacyjna na mieszkańca w latach 2011-2013 wyniósł od 34,87 zł do 135,07 zł, natomiast w 2014 r. był ujemny i wyniósł -5,47 zł.

(dowód: akta kontroli str. 623-624)

W sprawie działań podjętych w 2015 r. w związku z ujemną różnicą pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi za 2014 r. Wójt wyjaśnił m.in., że w 2015 r. zmniejszono wydatki na utrzymanie dróg gminnych (o 63,5 tys. zł), na bezpieczeństwo i ochronę przeciwpożarową (o 20,2 tys. zł), na działalność oddziałów przedszkolnych (o 27,7 tys. zł), na utrzymanie gimnazjum (o 58,9 tys. zł), na organizację imprez gminnych organizowanych przez gminę w ramach funduszy sołeckich (o 55,9 tys. zł). Jednak stosowanie oszczędności w zakresie wydatków bieżących jest pozorne, gdyż obsługa zadań przypisanych na mocy odrębnych ustaw, tj. pomoc społeczna, o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej powoduje konieczność asygnowania dodatkowych środków. I tak w 2015 r. wydatki Gminy z tytułu opłaty za pobyt dzieci w domach dziecka i rodzinach zastępczych wzrosły o 44,9 tys. zł, za pobyt osób w domach pomocy społecznej wzrosły o 98,7 tys. zł. Ponadto w 2015 r. wzrosły wydatki na utrzymanie świetlic wiejskich w związku z przeprowadzonymi modernizacjami oraz zabezpieczeniem obiektów po realizacji projektów o 50,3 tys. zł.

⁷⁸ Suma udziału w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa oraz pozostałych dochodów bieżących z podatków i opłat.

⁷⁹ Tj. różnica pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi.

Dodatkowo, w 2015 r. w związku z realizacją projektu pn. Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Gminie Świerzno, Gmina wydatkowała 275,7 tys. zł, które zrefundowane zostaną dopiero w 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 640-642-646)

W latach objętych kontrolą wzrost lub zmniejszenie dochodów o ponad 20% dotyczyło:

- a) podatku rolnego, z tytułu którego wpływy w 2012 r. były o 55,3% większe niż w 2011 r. (wzrost z 458,1 tys. zł do 711,3 tys. zł, tj. o 253,2 tys. zł), co wynikało głównie ze wzrostu stawki ceny żyta stanowiącej podstawę do naliczania tego podatku;
- b) podatku leśnego, z tytułu którego wpływy w 2012 r. były o 21,9% większe niż w 2011 r. (wzrost ze 113 tys. zł do 137,7 tys. zł, tj. o 24,7 tys. zł), co wynikało głównie ze wzrostu stawki ceny drewna stanowiącej podstawę do naliczania tego podatku;
- c) wpływów z innych opłat pobieranych przez j.s.t. na podstawie odrębnych ustaw, które w 2012 roku były o 24,6% mniejsze niż w 2011 roku (zmniejszenie z 20,9 tys. zł do 15,8 tys. zł, tj. o 5,1 tys. zł), w 2013 r. były o 1.858% większe niż w 2012 r. (wzrost z 15,8 tys. zł do 308,4 tys. zł, tj. o 292,6 tys. zł), w 2014 r. były o 47,4% większe niż w 2013 r. (wzrost z 308,4 tys. zł do 454,7 tys. zł, tj. o 146,3 tys. zł), różnice te wynikały głównie z wysokości jednorazowych wpłat opłat adiacenckich oraz okresu wpływu opłat za gospodarowanie odpadami – drugie półrocze 2013 r. cały rok 2014;
- d) dochodów z najmu i dzierżawy składników majątkowych, które w 2012 r. były o 65,7% większe niż w 2011 r. (wzrost z 55,6 tys. zł do 92,2 tys. zł, tj. o 36,6 tys. zł), w 2013 r. były o 69,8% większe niż w 2012 r. (wzrost z 92,2 tys. zł do 156,5 tys. zł, tj. o 64,3 tys. zł), w 2014 r. były o 23,1% mniejsze niż w 2013 r. (zmniejszenie z 156,5 tys. zł do 120,3 tys. zł), co związane było z uzyskaniem w latach 2012 i 2013 wpłat z tytułu ustanowienia służebności w gruncie w celu położenia sieci energetycznej (w latach 2011 i 2014 wpłaty z tego tytułu nie wystąpiły);
- e) otrzymanych darowizn, które w latach 2011-2012 nie wystąpiły, w roku 2013 wyniosły 50 tys. zł, a w 2014 r. 150 tys. zł;
- f) wpłat z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości, które w 2012 r. były o 2.333,3 % większe niż w 2011 r. (wzrost z 3,4 tys. zł do 83,6 tys. zł, tj. o 80,2 tys. zł), w 2013 r. były o 91,5% mniejsze niż w 2012 r. (zmniejszenie z kwoty 83,6 tys. zł do 7,1 tys. zł, tj. o 76,5 tys. zł), co wynikało głównie ze sprzedaży w 2012 r. budynku mieszkalnego z działką.

(dowód: akta kontroli str. 617, 664-672)

W sprawie działań podejmowanych przez Gminę na rzecz zwiększenia dochodów własnych Wójt wyjaśnił, że w tym celu m.in. zwiększono stawki podatków lokalnych (od nieruchomości, rolnego, od środków transportowych) a także wydzierżawiano budynki szkoły na okres wakacji.

(dowód: akta kontroli str. 640-642)

Wpływ na wysokość zrealizowanych dochodów podatkowych miały stosowane w Gminie stawki podatków lokalnych oraz zastosowane ulgi w spłacie zaległości, w tym umorzenia zaległości, rozłożenia na raty lub odroczenia terminu płatności. W okresie objętym kontrolą stawki podatków lokalnych zwiększono, i tak:

- a) w przypadku podatku rolnego przyjęta do obliczenia podatku cena skupu żyta (36,00 zł w 2011 r., 48,00 zł w 2012 r., 60,00 zł w 2013 i 2014 r.) w poszczególnych latach stanowiła 64,7%-95,6% wartości maksymalnej, w wyniku czego dochody podatkowe Gminy zostały obniżone o 21,4 tys. zł w 2011 r., 381 tys. zł w 2012 r. 165,1 tys. zł w 2013 r., 110,5 tys. zł w 2014 r.;
- b) w przypadku podatku od nieruchomości związanych z działalnością gospodarczą przyjęta stawka (16,40 zł w 2011 r., 17,50 zł w 2012 r., 20,00 zł w 2013 i 2014 r.) stanowiła 77,9% – 87,6% wartości maksymalnej; obniżone stawki stosowano również w pozostałych podatkach od nieruchomości, w wyniku czego dochody podatkowe Gminy zostały obniżone o 293,9 tys. zł w 2011 r., 281,7 tys. zł w 2012 r., 164 tys. zł w 2013 r., 181,7 tys. zł w 2014 r.,
- c) w przypadku podatku od środków transportowych przyjęte stawki stanowiły od 91,1% do 100% wartości maksymalnej (w zależności od masy samochodów ciężarowych, ciągników siodłowych, przyczep lub naczep, ilości miejsc w autobusach), w wyniku czego dochody

podatkowe Gminy zostały obniżone były o 14,2 tys. zł w 2011 r., 15 tys. zł w 2012 r., 14,2 tys. zł w 2013 r., 18,9 tys. zł w 2014 r.

Umorzenia zaległości podatkowych w poszczególnych latach wyniosły 0,6 tys. zł w 2011 r., 15,8 tys. zł w 2013 r. oraz 6,9 tys. zł w 2014 r. Natomiast decyzjami o rozłożeniu na raty lub odroczeniu terminu spłaty dotyczyły należności na kwotę od 24,5 tys. zł w 2014 r. do 41 tys. zł w 2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 683-695)

W sprawie stosowania obniżonych w stosunku do wartości maksymalnej stawek podatków lokalnych Wójt wyjaśnił m.in., że: *W okresie 2011-2014 gmina stosowała obniżone stawki podatkowe ze względu na zubożalność społeczeństwa, które w szerokim zakresie korzysta z pomocy społecznej. Trudna sytuacja w rolnictwie skłania nas do działań wspomagających w zakresie obniżenia podatku rolnego. Ogłaszane stawki żyta do podatku rolnego oparte są na sytuacji w rolnictwie zaistniałej w roku poprzednim, natomiast nie odzwierciedla sytuacji gospodarki jaka może zaistnieć w roku bieżącym. (...).*

(dowód: akta kontroli str. 740-744)

W latach 2011-2014 Gmina nie składała deklaracji na podatek od nieruchomości własnych. Nieruchomości te na podstawie Uchwały Rady Gminy Nr XXXIV/182/2009 z 6.11.2009 r. były zwolnione od podatku od nieruchomości. W Gminie nie obliczano kwoty należnego podatku i nie ujawniano go w sprawozdaniach Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych w kolumnie „Skutki udzielonych ulg i zwolnień” za lata 2011-2014.

(dowód: akta kontroli str. 688-698)

Na koniec 2014 r. zaległości z tytułu:

a) podatku rolnego wyniosły 175,5 tys. od osób fizycznych oraz 0,7 tys. zł od pozostałych podmiotów; w porównaniu do stanu na koniec 2011 r. zaległości zmalały zarówno w przypadku osób fizycznych (o 11 tys. zł), jak i pozostałych podmiotów (o 2,2 tys. zł),

b) od nieruchomości wyniosły 101,3 tys. zł od osób fizycznych oraz 278,9 tys. zł od pozostałych podmiotów; w porównaniu do stanu na koniec 2011 r. zaległości wzrosły zarówno w przypadku osób fizycznych (o 57,7 tys. zł), jak i pozostałych podmiotów (o 76,2 tys. zł),

c) podatku od środków transportu wynosiły 15,6 tys. zł; w porównaniu do stanu na koniec 2011 r. zaległości wzrosły o 7,1 tys. zł.

Analiza dokumentacji największych dłużników z tytułu podatku rolnego oraz od środków transportowych Gmina podejmowała działania takie jak: prowadzenie postępowania egzekucyjnego, zabezpieczenie spłaty należności hipoteką przymusową ujawnioną w księdze wieczystej, zgłoszenie wierzytelności do postępowania upadłościowego.

(dowód: akta kontroli str. 708-714)

W latach 2012-2014 Gmina pozyskała środki finansowe (w formie darowizn oraz jako wsparcie finansowe) w łącznej kwocie 311,0 tys. zł, z tego:

a) 111 tys. zł w 2012 r. z tytułu dwóch umów darowizny z 22.11.2012 r. zawartych ze Spółką O. W przypadku kwoty 79 tys. zł nie określono sposobu jej wykorzystania. Natomiast w przypadku kwoty 32 tys. zł określono, że 20 tys. zł zostanie wykorzystanych na remont świetlicy wiejskiej, 6,5 tys. zł na zakup siatki do łapania piłek na boisku, 5,5 tys. zł na zakup tablic edukacyjnych;

b) 200 tys. zł od spółki F., w tym w 2013 r. 50 tys. zł na podstawie umowy darowizny z 14.08.2013 r., wg której kwota 50 tys. zł przeznaczona była na poprawę infrastruktury drogowej w Gminie oraz w 2014 r. 150 tys. zł na podstawie porozumienia z 13.12.2013 r. Według postanowień porozumienia z 13.12.2013 r. Gmina miała otrzymać łącznie 200 tys. zł (w 4 ratach po 50 tys. zł) jako wsparcie finansowe w opracowaniu przez Gminę projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a także przygotowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części Gminy Świerzno.

W sprawie braku wpływu 4. raty Wójt wyjaśnił, że należna kwota w wysokości 50 tys. zł wpłynie po przyjęciu zmian Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przestrzennego Gminy Świerzno. Obecnie projekt zmiany Studium został wyłożony do publicznego wglądu.

(dowód: akta kontroli str. 625-635)

Według ustaleń kontroli przeprowadzonej przez RIO darowizna na kwotę 111 tys. zł nie została wprowadzona do ksiąg rachunkowych, pomimo wpływu na rachunek podstawowy Urzędu.

(dowód: akta kontroli str. 715-722)

W latach 2011-2014 ze środków UE pozyskano łącznie 7.171,7 tys. zł. Środki te wykorzystano na realizację projektów inwestycyjnych oraz realizowanych w ramach wydatków bieżących, m.in. na realizację następujących projektów: Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Świerzno (2.146,3 tys. zł), Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z oczyszczalnią ścieków w m. Trzebie radz (1.461,8 tys. zł), Zachowanie dziedzictwa kulturowego „Perły w koronie województwa zachodniopomorskiego 2009” – Pałacu w Stuchowie II etap prac restauratorskich (1.355,9 tys. zł), Małe przedszkole - wielka szansa (739,3 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 636-639)

W sprawie innych działań podejmowanych w celu pozyskania innych środków zewnętrznych Wójt wyjaśnił, że: *Całość zadań w zakresie pozyskania środków zewnętrznych ukierunkowano na maksymalne wykorzystanie środków unijnych jako źródeł najbardziej korzystnych dla gminy.*

(dowód: akta kontroli str. 640-643)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Gmina Świerzno, wbrew dyspozycji określonej w art. 6 ust. 9 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych⁸⁰, nie sporządziła i nie złożyła w terminie do dnia 15 stycznia, organowi podatkowemu właściwemu ze względu na miejsce położenia przedmiotów opodatkowania, deklaracji na rok 2011, 2012, 2013 i 2014 na podatek od nieruchomości stanowiących jej własność, nieprzekazanych w posiadanie innym podmiotom i niepodlegających wyłączeniu lub zwolnieniu z opodatkowania na podstawie ww. ustawy, a w związku z tym nie zrealizowała obowiązku podatkowego w tym zakresie. Miało to wpływ na wysokość otrzymanej kwoty podstawowej subwencji wyrównawczej.

Gmina, w trakcie kontroli NIK, określiła ww. zobowiązanie podatkowe na kwotę 140.402 zł za 2011 r., 164.739 zł za 2012 r., 199.418 zł za 2013 r. oraz 268.680 zł za 2014 r.

Skutkiem powyższego było:

a) uzyskanie wyższej od należnej kwoty podstawowej subwencji wyrównawczej, w tym:

- o 116.482,25 zł w 2013 r.,
- o 136.759,62 zł w 2014 r.,
- o 165.540,40 zł w 2015 r.

b) zaniżenie o kwotę zobowiązania podatkowego:

- wydatków budżetowych w Rb-28S rocznym sprawozdaniu z wykonania planu wydatków budżetowych j.s.t. za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2011 r., 31 grudnia 2012 r., 31 grudnia 2013 r. oraz 31 grudnia 2014 r.,
- dochodów budżetowych w Rb-27S rocznym sprawozdaniu z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2011 r., 31 grudnia 2012 r., 31 grudnia 2013 r. oraz 31 grudnia 2014 r.,
- dochodów podatkowych w Rb-PDP rocznym sprawozdaniu z wykonania dochodów podatkowych na koniec 2011 r., 2012 r., 2013 r. oraz 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 696-706)

Wójt wyjaśnił, że: (...) *Jednakże w nadmiarze obowiązków umknęła uwadze odpowiedzialnego pracownika konieczność złożenia deklaracji na podatek od nieruchomości własnych gminy za lata 2011-2014. W latach 2011-2012 pojawiły się różne interpretacje przepisów w zakresie opodatkowania nieruchomości gminnych co spowodowało, że w późniejszym okresie umknął mojej jak również skarbnika gminy*

⁸⁰ Dz.U. z 2014 r., poz. 849 ze zm., dalej: ustawa o podatkach i opłatach lokalnych.

uwadze obowiązek wyegzekwowania obowiązku złożenia deklaracji. W roku 2016 zostaną złożone deklaracje podatkowe od nieruchomości własnych gminy za lata 2011 – 2014 oraz 2015, czym zostanie spełniony obowiązek podatkowy w tym zakresie. Dochody podatkowe wynikające ze złożonych deklaracji za lata ubiegłe zostaną uwzględnione w roku 2016 i wykazane w sprawozdaniu Rb-PDP za rok 2016.

(dowód: akta kontroli str. 707-709)

Uwagi dotyczące badanej działalności

Przy sprzedaży w 2013 r. sieci gazowej stanowiącej mienie komunalne nie zachowano szczególnej staranności, o której mowa w art. 50 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Pomimo nierozstrzygnięcia pierwszego przetargu na sprzedaż przedmiotowej sieci gazowej, w którym cenę wywoławczą ustalono na 2.602,8 tys. zł⁸¹, nie podjęto próby przeprowadzenia drugiego przetargu na jej sprzedaż, a ewentualnych negocjacji z podmiotem, z którym zawarto umowę sprzedaży sieci gazowej na kwotę 1.500 tys. zł, nie udokumentowano w formie protokołu z przeprowadzonych negocjacji.

(dowód: akta kontroli str. 956-987)

Wójt wyjaśnił, że: *Przesłanką główną sprzedaży sieci gazowej było zwiększenie dochodów gminy. Decyzja o sprzedaży nie naruszała interesów użytkowników sieci gazowej. Dochody z posiadania i eksploatacji były znikome w porównaniu z możliwością wykorzystania środków unijnych z udziałem pozyskanych środków ze sprzedaży sieci. Proponowane warunki finansowe sprzedaży poddane zostały ocenie firmy doradczej „Archico”, która potwierdziła rynkową wartość oferty. Przed sprzedażą sieci przedłożyłem radnym projekt uchwały, która została przyjęta, a następnie uchylona przez organ nadzoru. Właściwym organem do sprzedaży został wskazany Wójt Gminy. Ogłoszony przetarg na zbycie sieci nie przyniósł rezultatu. Podjęto negocjacje z PSG Sp .z.o.o. Oddział w Poznaniu, które zaskutkowały ofertą na kupno za cenę 1,5 mln w dwóch ratach.*

(dowód: akta kontroli str. 641-643)

3.2. Wydatki budżetowe

Opis stanu faktycznego

W latach 2011-2014 wydatki budżetowe Gminy ulegały zmianie i wyniosły odpowiednio: 12.557,1 tys. zł w 2011 r., 18.416,6 tys. zł w 2012 r. (wzrost o 5.859,5 tys. zł, tj. o 46,7%), 12.565 tys. zł (zmniejszenie o 5.851,6 tys. zł, tj. o 31,8%), 17.422 tys. zł w 2014 r. (wzrost o 4.857 tys. zł, tj. o 38,7%). W 2015 r. wydatki budżetowe wyniosły 17.756,7 tys. zł. Wzrost wydatków budżetowych w latach 2012 i 2014 wynikał głównie z poniesienia większych wydatków majątkowych na inwestycje, w tym realizowanych przy współudziale środków budżetu Unii Europejskiej (w 2012 r. m.in. Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z oczyszczalnią ścieków w Trzebie radzu, Remont hali gimnastycznej, urządzenie parku przy wjeździe do miejscowości, estetyzacja zbiornika wodnego oraz 2 placów zabaw w Świerznie, Przebudowa drogi Gostyniec-Redliny, Realizacja projektu pn. Zachowanie dziedzictwa kulturowego „Perły w koronie województwa zachodniopomorskiego 2009” Pałac w Stuchowie etap II prac restauratorskich; w 2014 r. m.in. Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Świerzno, Budowa drogi na odcinku Osiecze – kol. Osiecze, Budowa drogi w m. Margowo, Budowa chodnika w m. Gostyniec oraz Stuchowo, Ogródenie i renowacja boiska sportowego wraz z doposażeniem w Gostyniu).

(dowód: akta kontroli str. 723-727, 789-808)

Wydatki bieżące w badanym okresie wykazywały tendencję wzrostową i wyniosły: 11.842,1 tys. zł w 2011 r., co stanowiło 94,3% wydatków ogółem, 12.043,1 tys. zł w 2012 r., co stanowiło 65,4% wydatków ogółem (wzrost o 201 tys. zł, tj. o 1,7%), 12.403,7 tys. zł w 2013 r., co stanowiło 98,7% wydatków ogółem (wzrost o 360,6 tys. zł, tj. o 3%), 13.300,7 tys. zł w 2014 r., co stanowiło 76,3% wydatków ogółem (wzrost o 897 tys. zł, tj. o 7,2%).

W wydatkach bieżących główną pozycję stanowiły wynagrodzenia i pochodne, które wyniosły: 4.858,1 tys. zł w 2011 r. (41% wydatków bieżących), 5.412,5 tys. zł w 2012 r. (44,9% wydatków bieżących, wzrost o 554,4 tys. zł, tj. o 11,4%), 5.601,2 tys. zł w 2013 r. (45,2% wydatków bieżących, wzrost o 188,7 tys. zł, tj. o 3,5%), 5.916 tys. zł w 2014 r. (44,5% wydatków bieżących, wzrost o 314,8 tys. zł, tj. o 5,6%).

⁸¹ Wartość początkowa sieci pomniejszona o odpisy amortyzacyjne.

(dowód: akta kontroli str. 723-724)

W sprawie wzrostu w kolejnych latach wydatków na wynagrodzenia Wójt wyjaśnił, że:

- w 2012 r. m.in. wystąpiły podwyżki wynagrodzeń dla pracowników administracji i obsługi we wszystkich grupach pracowniczych wg wskaźnika 2,8% przyjętego w uchwale Rady Gminy z 29.12.2011 r., a szczególnie wzrost wynagrodzeń nastąpił w oświacie spowodowany wzrostem wynagrodzeń nauczycieli (od 1.09.2012 r.), dodatkowo miały miejsce następujące zdarzenia: wypłata ekwiwalentu za urlop dla kierowcy OSP rezygnującego z pracy, zatrudnienie 5 nauczycieli oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych (dzieci w wieku 3-5 lat) wcześniej prowadzonych w ramach projektu „Małe przedszkole – wielka szansa” finansowanego ze środków budżetu UE w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, wypłata nagrody jubileuszowej, zatrudnienie animatora na nowym obiekcie sportowym,

- w 2013 r. m.in. miał miejsce wzrost wynagrodzeń dla pracowników administracji i obsługi we wszystkich grupach pracowniczych wg wskaźnika 2,5% przyjętego w uchwale Rady Gminy z 28.12.2012 r., wystąpiły wydatki na wynagrodzenia asystenta rodziny obejmujące okres V-XII.2013 r., na wynagrodzenie pracownika obsługującego nowe zadanie gospodarowania odpadami komunalnymi obejmujące II półrocze 2013 r., zatrudniono pracownika na nowo oddanym obiekcie (Pałac w Stuchowie), wypłacono odprawę emerytalną,

- w 2014 r. m.in. miał miejsce wzrost wynagrodzeń dla pracowników administracji i obsługi we wszystkich grupach pracowniczych wg wskaźnika 2,4% przyjętego w uchwale Rady Gminy z 30.12.2013 r., zwiększono zatrudnienie kierowców OSP na skutek zwiększenia samochodów pożarniczych, nastąpił wzrost zatrudnienia pracowników prowadzących sprawy z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi do 2 etatów.

(dowód: akta kontroli str. 739-788)

W latach 2011-2014 wskaźnik obciążenia wydatków bieżących wydatkami na wynagrodzenia i pochodne wyniósł odpowiednio: 41,0%; 44,9%; 45,2%; 44,5%.

(dowód: akta kontroli str. 729)

Wydatki majątkowe w badanym okresie ulegały zmianie i wyniosły: 715 tys. zł w 2011 r., co stanowiło 5,7% wydatków ogółem, 6.373,5 tys. zł w 2012 r., co stanowiło 34,6% wydatków ogółem (wzrost o 5.658,5 tys. zł, tj. o 791,4%), 161,4 tys. zł w 2013 r., co stanowiło 1,3% wydatków ogółem (zmniejszenie o 6.212,1 tys. zł), 4.121,3 tys. zł, co stanowiło 23,7% wydatków ogółem (wzrost o 3.959,9 tys. zł, tj. o 2.454,1%).

W wydatkach majątkowych główną pozycję stanowiły wydatki inwestycyjne, które wyniosły: 709 tys. zł w 2011 r. (99,2% wydatków majątkowych), 6.343,1 tys. zł w 2012 r. (99,5% wydatków majątkowych), 123,4 tys. zł w 2013 r. (76,5% wydatków majątkowych), 3.952,9 tys. zł w 2014 r. (95,9% wydatków majątkowych).

(dowód: akta kontroli str. 723-727)

W kontekście celów przyjętych w dokumentach strategicznych gminy (np. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Świerzno, Strategia rozwoju Gminy Świerzno na lata 2008-2015) do końca 2015 r. nie zrealizowano przedsięwzięcia pn. „Gazyfikacja obejmująca miejscowości: Dąbrowa, Redliny, Jatki, Margowo, Chomino, Osieczce, Krzepocin, Duniewo, Kaleń”. Celem realizacji powyższego przedsięwzięcia była poprawa jakości środowiska i miało być realizowane w latach 2005-2015.

(dowód: akta kontroli str. 728)

W sprawie niezrealizowania ww. przedsięwzięcia Wójt Gminy wyjaśnił, że: *Podstawową przyczyną niepodjęcia przedsięwzięcia jest ciągły brak środków w budżecie gminy na tak kosztowne zadanie, brak możliwości pozyskania środków z zewnątrz, oraz fakt, że zadanie w zakresie gazyfikacja wsi nie występuje w pakiecie ustawowych zadań należących do zadań gminy. W okresie 2005-2015 gmina skierowała działania na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska wynikających z zadań przypisanych ustawowo dla gminy, tj. budowa oczyszczalni ścieków, wodociągów, które uznano za priorytetowe.*

(dowód: akta kontroli str. 739-744)

Wydatki w wybranych działach klasyfikacji budżetowej przedstawiały się następująco:

1) dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska: w kolejnych latach odnotowywano wzrost wydatków od 363,4 tys. zł w 2011 r. do 652,3 tys. zł w 2014 r., w tym wydatki w roku 2014 były o 32,2% większe niż w roku 2013. Największy wpływ na to miał wzrost wydatków w rozdz. 90002 – Gospodarka odpadami, które w 2014 r. wyniosły 349 tys. zł i były o 204,9 tys. zł (42,3%) większe niż w roku 2013. W 2015 r. w dziale tym wydatkowano 701,2 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 730, 807)

W sprawie wzrostu wydatków w rozdz. 90002 w 2014 r. w stosunku do roku 2013 Wójt wyjaśnił, że: „W rozdziale tym są finansowane wydatki związane z realizacją ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach – gospodarowanie odpadami komunalnymi. Pełna realizacja zadania została zapoczątkowana od lipca 2013 r. (wydatki dotyczą II półrocza), natomiast wydatki 2014 r. obejmują pełny rok”.

(dowód: akta kontroli str. 739-742)

2) dział 600 – Transport i łączność: w latach 2011 i 2013 wydatki były na zbliżonym poziomie 102,6 tys. zł i 102,3 tys. zł, natomiast w latach 2012 i 2014 wyniosły odpowiednio 1.302 tys. zł oraz 1.019,3 tys. zł. Wynikało to z realizacji w tych latach inwestycji dotyczących dróg publicznych gminnych. W roku 2012 związane z realizacją przebudowy drogi Gostyniec-Redliny (1.232,6 tys. zł), a w roku 2014 z budową dróg w m. Margowo oraz Osieczę-Osieczę kolonia, a także chodników w m. Gostyniec i w m. Stuchowo (łącznie 711,9 tys. zł). Ponadto w 2014 r. samorządowi województwa przekazano dotację na dofinansowanie budowy drogi wojewódzkiej w Świerznie (150 tys. zł). W 2015 r. w dziale tym wydatkowano 266 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 730-731, 806)

3) dział 801 – Oświata i wychowanie: w kolejnych latach odnotowywano wzrost wydatków od 4.541,9 tys. zł w 2011 r. do 5.496,4 tys. zł w 2014 r. największe zmiany odnotowano w rozdz.:

- 80101 – Szkoły podstawowe, gdzie w 2012 r. wydatki były o 219,4 tys. zł większe niż w 2011 r. (wzrost o 11,5%), na co wpłynął głównie wzrost wydatków na wynagrodzenia osobowe pracowników o 132,2 tys. zł, a w 2014 r. były o 151,2 tys. zł większe niż w 2013 r. (wzrost o 5,1%), na co wpłynął głównie również wzrost wydatków na wynagrodzenia osobowe o 87,6 tys. zł;
- 80103 – Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, gdzie w 2012 r. wydatki były o 141,2 tys. zł większe niż w 2011 r. (wzrost o 80,2%), na co wpłynął głównie wzrost wydatków na wynagrodzenia osobowe pracowników o 100,8 tys. zł, a w 2013 r. były o 63,9 tys. zł większe niż w 2012 r. (wzrost o 20,1%), na co wpłynął głównie również wzrost wydatków na wynagrodzenia osobowe o 37,3 tys. zł;
- 80110 – Gimnazja, gdzie w 2012 r. wydatki o 133,8 tys. zł większe niż w 2011 r. (wzrost o 10,3%), na co wpłynął głównie wzrost wydatków na wynagrodzenia osobowe pracowników o 78,6 tys. zł;
- 80195 – Pozostała działalność, gdzie w 2013 r. wydatki były o 99,1 tys. zł większe niż w 2012 r. (wzrost o 327,4%), na co wpłynął głównie wzrost wydatków na zakup materiałów i wyposażenia o 63,5 tys. zł oraz zrealizowanie wydatków majątkowych na kwotę 34,8 tys. zł (montaż urządzeń monitorujących szkoły w Świerznie i Stuchowie oraz dodatkowe oświetlenie szkoły w Gostyniu), których w roku poprzednim nie było.

W 2015 r. w dziale tym wydatkowano 7.090,2 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 731-732, 807)

W sprawie wzrostu wydatków na zakup materiałów i wyposażenia w rozdz. 80195 Wójt wyjaśnił, że wynikał on z zakupu wyposażenia (pościeli, koców, tapczanów i stolików umożliwiających organizację kolonii letnich bądź wynajmowania obiektu) do Szkoły Podstawowej w Świerznie.

(dowód: akta kontroli str. 739-743)

4) dział 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego: w roku 2012 wydatki były o 1.831,8 tys. zł (tj. o 449,6%) większe niż w 2011 r. Wynikało to z realizacji w 2012 r. w ramach RPO WZ projektu „Zachowanie dziedzictwa kulturowego - Perły w koronie województwa zachodniopomorskiego 2009 – Pałac w Stuchowie etap II prac restauratorskich”. Wydatki związane z realizacją tego projektu wyniosły 1.669,3 tys. zł. W kolejnych latach wydatki w tym dziale były na zbliżonym poziomie i wyniosły 546,6 tys. zł w 2013 r. oraz 543,9 tys. zł w 2014 r. W 2015 r. w dziale tym wydatkowano 513, 2 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 732-733, 807)

5) dział 851 – Ochrona zdrowia: w kolejnych latach wydatki działu wykazywały tendencję zmienną. Największa zmiana dotyczyła wzrostu wydatków w 2013 r. w stosunku do 2012 r. o kwotę 11,6 tys. zł, tj. o 20,9%. Wpływ na to miał głównie wzrost wydatków w rozdz. 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi o kwotę 10 tys. zł, tj. o 18,5%. W ramach rozdziału największy wzrost wydatków dotyczył wynagrodzeń bezosobowych (wzrost o 8,1 tys. zł). W 2015 r. w dziale tym wydatkowano 64 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 733-734, 807)

W sprawie wzrostu wydatków w rozdz. 85154 Wójt wyjaśnił, że wpływ na to miało zwiększenie dochodów z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w 2012 r., a które zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości, muszą być przeznaczone na realizację zadań związanych z walką z alkoholizmem. Realizacja wydatków w 2013 r. następowała zgodnie z planem zwiększając wydatki na realizację zajęć socjoterapeutycznych prowadzonych z dziećmi z rodzin patologicznych w świetlicach wiejskich.

(dowód: akta kontroli str. 739-744)

6) dział 852 – Pomoc społeczna: w kolejnych latach odnotowywano wzrost wydatków od 3.035,1 tys. zł w 2011 r. do 3.278,5 tys. zł w 2014 r. Największe wydatki realizowano w rozdz. 85212 – Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, które w 2011 r. stanowiły 62,7% wydatków działu, a w 2014 r. 61,6% wydatków działu. W 2015 r. wydatki w tym dziale wyniosły 3.467,5 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 734-735, 807)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.3. Sytuacja ekonomiczna gminy

Opis stanu
faktycznego

Zobowiązania Gminy wykazywane w sprawozdaniach Rb-28S wynosiły: 2.733,9 tys. zł na koniec 2011 r., 396,7 tys. zł na koniec 2012 r., 433,7 tys. zł na koniec 2013 r. oraz 1.708,3 tys. zł na koniec 2014 r. i w każdym przypadku były to zobowiązania niewymagalne. Na koniec 2015 r. zobowiązania niewymagalne wyniosły 464 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 789-809)

W sprawie wzrostu zobowiązań na koniec 2014 r. o 1.274,6 tys. zł Wójt wyjaśnił, że: *Wynikały one z bieżącej działalności Gminy i wynikały z wystawionych faktur w grudniu 2014 r. a opłaconych w styczniu 2015 r. Na ich wysokość wpłynęło zobowiązanie w wysokości 1.242 tys. zł występujące w ramach realizacji projektu „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Gminie Świerżno”. Dostawca zgodnie z podpisaną umową dostarczył 215 komputerów z pełnym oprogramowaniem i wystawił fakturę na kwotę 1.242 tys. zł w grudniu 2014 r. Wydatek został sfinansowany w 2015 r. po otrzymaniu zaliczki zgodnie z umową dofinansowania i realizacji projektu.*

(dowód: akta kontroli str. 739-744)

Natomiast zobowiązania wg tytułów dłużnych wykazywane w Rb-Z wynosiły: 3.586,9 tys. zł na koniec 2011 r. (w tym 2.600 tys. zł wobec banków z tytułu kredytów długoterminowych oraz 986,9 tys. zł wobec WFOŚiGW w Szczecinie z tytułu pożyczki długoterminowej), 5.479,3 tys. zł na koniec 2012 r. (w tym 4.950 tys. zł wobec banków z tytułu kredytów długoterminowych, 466,9 tys. zł wobec WFOŚiGW w Szczecinie z tytułu pożyczki długoterminowej, 62,4 tys. zł wobec przedsiębiorstw niefinansowych z tytułu zobowiązań

wymagalnych, które wystąpiły w zakładzie budżetowym z tytułu dostaw towarów i usług), 4.650 tys. zł na koniec 2013 r. (w całości wobec banków z tytułu kredytów długoterminowych), 6.600 tys. zł na koniec 2014 r. (w całości wobec banków z tytułu kredytów długoterminowych) oraz 6.650 tys. zł na koniec 2015 r. (w całości wobec banków z tytułu kredytów długoterminowych).

(dowód: akta kontroli str. 810-831)

W poszczególnych latach sytuacja ekonomiczna Gminy przedstawiała się następująco:

- a) wskaźnik zobowiązań ogółem na mieszkańca wynosił 825,14 zł na koniec 2011 r., 1.260,04 zł na koniec 2012 r., 1.093,35 zł na koniec 2013 r., 1.546,39 zł na koniec 2014 r.;
- b) wskaźnik udziału zobowiązań ogółem w dochodach ogółem wynosił 27,8% na koniec 2011 r., 35,3% na koniec 2012 r., 33,3% na koniec 2013 r., 42% na koniec 2014 r., tym samym nie przekraczał obowiązującego do końca 2013 r. dopuszczalnego wskaźnika 60% limitu zadłużenia⁸²; przedmiotowy wskaźnik na koniec 2014 r. bez zadłużenia na realizację projektów unijnych wyniósłby 29,3%;
- c) wskaźnik obciążenia dochodów ogółem obsługą zadłużenia wynosił 7,2% za 2011 r., 6,5% za 2012 r., 31,3% za 2013 r. (w roku tym dokonano spłaty 4.122.2 tys. zł rat kapitałowych od zaciągniętych kredytów i pożyczek), 1,7% za 2014 r.;
- d) wskaźnik obciążenia dochodów bieżących wydatkami bieżącymi i obsługą zadłużenia wynosił 106,5% za 2011 r., 105% za 2012 r., 129,2% za 2013 r., 102,2% za 2014 r.;
- e) zobowiązania wymagalne, które wystąpiły na koniec 2012 r. stanowiły 1,2% zobowiązań ogółem;
- f) wskaźnik samofinansowania wyniósł 149,7% za 2011 r., 51,9% za 2012 r., 975,1% za 2013 r., 58,6% za 2014 r.;
- g) wskaźnik spłat kredytów (z odsetkami) do dochodów na koniec 2014 r. wyniósł 1,68%, a na koniec 2015 r. 1,26%; w obydwu przypadkach był on niższy od maksymalnego (3,96% dla 2014 r. oraz 2,97% dla 2015 r.) wynikającego z art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁸³.

(dowód: akta kontroli str. 736-738, 989)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Uzyskiwane przez Gminę dochody pozwoliły na realizację w latach 2011-2014 zadań publicznych, w tym wielu projektów inwestycyjnych. Jednak z uwagi na rosnące wydatki, przy jednoczesnym spadku dochodów własnych w 2014 r., realizacja kolejnych inwestycji wymagała coraz większego zadłużania się Gminy. Przy braku nowych źródeł stałych dochodów własnych oraz niezmnieszenia wydatków sytuacja ta może doprowadzić do utraty płynności finansowej przez Gminę.

4. Oddziaływanie gminy na niekorzystne czynniki rozwojowe

4.1. Zdiagnozowanie niekorzystnych czynników rozwoju w dokumentach strategicznych gminy

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą do podstawowych dokumentów strategicznych w zakresie rozwoju gminy należały:

- Strategia rozwoju Gminy na lata 2008-2015 zakładająca stworzenie infrastruktury technicznej poprawiającej poziom życia mieszkańców Gminy oraz pozwalającej pozyskiwać inwestorów zewnętrznych poprzez następujące cele operacyjne: zapewnienie niezbędnej infrastruktury transportowej oraz dostępu do mediów na terenach przeznaczonych pod inwestycje, upowszechnienie dostępu do Internetu ze szczególnym uwzględnieniem obszarów peryferyjnych, kanalizacja obszarów wiejskich, modernizacja systemu kanalizacyjnego w Gminie i scalanie systemu oczyszczania ścieków, wspieranie

⁸² Art. 170 ust. 1 ustawy o finansach publicznych z dnia 30 czerwca 2005 r. (Dz.U. z 2005 r. Nr 246, poz. 2104).

⁸³ Dz.U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.

budownictwa mieszkaniowego z wykorzystaniem istniejących pozytywnych trendów osadniczych;

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerzno (ostatnia zmiana), stanowiące załącznik nr 1 do uchwały Nr XXVIII/143/2009 Rady Gminy Świerzno z dnia 19.02.2009 r. Przyjęte w nim rozwiązania i ustalenia zostały zainicjowane uchwałą Nr XXXII/208/06 Rady Gminy Świerzno z dnia 20 czerwca 2006 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium. Przedmiotem zmiany było przeznaczenie terenów w obrębach Rybice, Sulikowo, Dąbrowa, Gostyń, Kaleń, Kępica, Krzepocin, Ciesław, Stuchowo i Starza na cele lokalizacji elektrowni wiatrowych z infrastrukturą towarzyszącą. Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego było objęte 1.920 ha, co stanowi około 0,14% powierzchni Gminy. W trakcie kontroli, w Urzędzie zostały rozpoczęte prace związane ze zmianą Studium. W dniu 25 stycznia 2016 r. w „Głosie Szczecińskim” ukazało się ogłoszenie o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu zmiany Studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko i wskazaniem terminu dyskusji publicznej nad przyjętymi w projekcie zmiany studium rozwiązaniami na dzień 19 lutego 2016 r.;

- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Świerzno przyjęty uchwałą Rady Gminy Nr XXIV/169/2005 r. z dnia 26 sierpnia 2005 r. z założeniami w zakresie gospodarki wodnej (poprzez budowę sieci sanitarnej w m. Chomino, Margowo, Jatki wraz z przepompowniami i rurociągiem tłocznym na oczyszczalnię ścieków w Świerznie oraz budowę sieci kanalizacyjnej w m. Kaleń wraz z przepompowniami i rurociągiem tłocznym na oczyszczalnię ścieków w Świerznie) oraz poprawę jakości środowiska (poprzez gazyfikację obejmującą m. Dąbrowa, Redliny, Jatki, Margowo, Chomino, Osieczce, Krzepocin, Duniewo, Kaleń, modernizację kotłowni w budynku Szkoły Podstawowej w Gostyniu, wykonanie nawierzchni masami asfaltowymi drogi na odcinku Gostyniec-Redliny-Dąbrowa-Gostyń, wykonanie nawierzchni bitumicznej na drodze powiatowej nr 41-134 w okolicach m. Kaleń, remont drogi powiatowej nr 41-131 na odcinku Świerzno-Gostyń;

- Strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Świerzno na lata 2013-2018 wprowadzona Uchwałą Nr XXX/226/2013 Rady Gminy Świerzno z dnia 30 października 2013 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świerzno na lata 2013-2018. Przed opracowaniem strategii podjęto działania w celu ustalenia problemów mieszkańców i ich potrzeb poprzez ankiety. Analiza sytuacji demograficznej wykazała, że w gminie wzrasta liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Tendencja ta implikowała konieczność zapewnienia osobom starszym pomocy materialnej i rzeczowej, dostępu do usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz różnorodnych form aktywnego spędzania czasu wolnego. Mieszkańcy Gminy najczęściej wymieniali jako słabość zły stan dróg lokalnych, niedostateczne oświetlenie ulic i dróg, bezrobocie, brak perspektyw dla osób młodych wchodzących w wiek produkcyjny. W tym kontekście podkreślili nieodpowiednie warunki do rozwoju drobnej przedsiębiorczości, w tym brak zniżek dla przedsiębiorców oraz słaby rozwój turystyki. Zwrócili uwagę na trudności komunikacyjne, problemy z zagospodarowaniem obiektów zabytkowych oraz brak mieszkań komunalnych, a także słabe zainteresowanie dziećmi i młodzieżą. Do problemów najczęściej występujących w Gminie mieszkańcy zaliczyli bezrobocie i alkoholizm, ze szczególną uwagą na ubóstwo i dysfunkcyjność rodzin. Według mieszkańców działania jakie należałoby podjąć w Gminie w celu poprawy sytuacji osób i rodzin dotkniętych problemami społecznymi, to przeciwdziałanie bezrobociu m.in. poprzez pozyskanie inwestorów oraz organizację szkoleń zawodowych umożliwiających uzyskanie zatrudnienia i ograniczenie „czarnego rynku” pracy. Za równie istotne uznali podjęcie kroków w celu zwiększenia dostępu mieszkańców gminy do specjalistycznych usług medycznych oraz potrzebę zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży. Stwierdzili oni również zapotrzebowanie na mieszkania komunalne. Uzyskane wyniki diagnozy problemów społecznych posłużyły do ustalenia celów polityki społecznej Gminy na lata 2013-2018.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Świerzno na lata 2013-2018 zawierała najistotniejsze założenia polityki społecznej Gminy do 2018 r. Zostały one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań, w tym m.in. przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom

(poprzez wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy, pomoc zagrożonym bezdomnością, zapewnienie ubogim bezpieczeństwa socjalnego), wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży (poprzez wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania, pomoc rodzinom będącym w kryzysie, rozwijanie systemu wsparcia, wsparcie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju), utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym (poprzez usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki, ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych) zapewnienie mieszkańcom równego dostępu do służby zdrowia oraz wspieranie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie (poprzez zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia, profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie). Wdrożenie założeń polityki społecznej w znaczy sposób powinno się przyczynić do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować ich skutki. Ogólne ramy finansowe Strategii obejmują szacunkowe wydatki w poszczególnych latach: w 2013 r. – 3.376 tys. zł, w 2014 r. – 3.381 tys. zł, w 2015 r. – 3.386 tys. zł, w 2016 r. – 3.391 tys. zł, w 2017 r. – 3.396 zł, w 2018 r. – 3.401 zł. Strategia ma być realizowana poprzez Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii oraz Program Współpracy Gminy Świerzno z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie⁸⁴.

(dowód: akta kontroli str. 832-871, 950)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

4.2. Oddziaływanie gminy na niekorzystne czynniki rozwojowe

Opis stanu
faktycznego

W celu przeciwdziałania zdiagnozowanym czynnikom wpływającym negatywnie na rozwój w latach objętych kontrolą Gmina m. in. zrealizowała następujące projekty:

- Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z oczyszczalnią ścieków w miejscowości Trzebieradz,
- Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Świerzno,
- Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Gminie Świerzno,
- Odnawialne źródła energii w Gminie Świerzno,
- Zachowanie dziedzictwa kulturowego "Perły w Koronie woj. zachodniopomorskiego 2009" - Pałacu w Stuchowie,
- Remont świetlic wiejskich w Stuchowie, Gostyńcu, Kaleniu i Chominie,
- Urządzenie centrum wsi, skwer rekreacyjny, ciąg pieszy z parkingiem przy świetlicy, plac zabaw i boiska w Kaleniu,
- Remont hali gimnastycznej, urządzenie parku przy wjeździe do miejscowości, estetyzacja zbiornika wodnego oraz dwóch placów zabaw w Świerznie,
- Ogrodzenie placów zabaw wraz z doposażeniem na terenie Gminy Świerzno,
- Ogrodzenie i renowacja boiska sportowego wraz z doposażeniem w Gostyniu,
- Poprawa efektywności energetycznej budynków Szkoły Podstawowej, Gimnazjum i Przedszkola w Świerznie,
- Aktywizacja zawodowa i społeczna klientów pomocy społecznej,
- Małe przedszkole - Wielka szansa,
- Wesole Przedszkole.

(dowód: akta kontroli str. 636-638, 947-949)

Z Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Świerzno nie podjęto działań w zakresie gazyfikacji miejscowości z terenu Gminy w związku z brakiem środków na ten cel.

(dowód: akta kontroli str. 728)

Realizacja celów i działań zawartych w „Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Świerzno na lata 2013-2018” została powierzona Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Świerznie. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej złożyła obszernie wyjaśnienia w sprawie realizacji „Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Świerzno

⁸⁴ Dz.U. z 2014 r. poz. 1118 ze zm.

na lata 2013-2018" (...) podejmowana była współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Kamieniu Pomorskim. Kierunkiem tych działań było upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, szkoleniach, usługach poradnictwa zawodowego, stażach oraz organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych, prac społecznie – użytecznych, które były organizowane na terenie Gminy Świerzno. Łącznie w latach 2013-2015 udział w pracach społecznie – użytecznych wzięły 62 osoby. Aktywizacji zawodowej służył również realizowany przez tut. OPS projekt pt. „Aktywizacja zawodowa i społeczna klientów instytucji pomocy społecznej” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego osoby bezrobotne objęte były pracą socjalną w oparciu o kontrakt socjalny. (...) W ramach projektu organizowane były następujące kursy i szkolenia: doradztwo zawodowe, poradnictwo psychoedukacyjne, kurs operatora wózków widłowych, kurs prawa jazdy kat. B, kurs florystyczny, fryzjerski, usług cateringowych, kurs obsługi kas fiskalnych i komputera, kurs kosmetyczny, opiekun osoby starszej i niepełnosprawnej, kurs elektryka. Spośród 26 uczestników kursów i szkoleń mamy wiedzę, iż około 14 osób dzięki zdobytym kwalifikacjom podjęło pracę zawodową, co jest wyznacznikiem efektów ukończonych szkoleń.(...) Ponadto, organizowane są kolonie letnie dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, rodzin ubogich, dysfunkcyjnych. Na terenie Gminy Świerzno funkcjonują świetlice wiejskie, oraz świetlice socjoterapeutyczne, które pozwalają dzieciom na aktywne formy spędzanie czasu wolnego. Liczba dzieci biorących udział w koloniach w poszczególnych latach przedstawiała się następująco: 2012 r. - 14 dzieci – Poronin, 2013 r. - 14 dzieci – Gdynia, 2014 r. - 14 dzieci - Rabka Zdrój, 2015 r. - 14 dzieci – Milanówek. (...) Na terenie Gminy Świerzno funkcjonują Koła Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów a seniorzy, osoby starsze i niepełnosprawne korzystają z dwutygodniowych turnusów rehabilitacyjnych, organizowane są wyjazdy do kina, teatru. Zarządzeniem Nr SK.0050.30.2015 Wójta Gminy w Świerznie z dnia 27 kwietnia 2015 r. powołano Gminna Radę Seniorów, której zadaniem jest zapewnienie najstarszym mieszkańcom Gminy Świerzno wpływu na sprawy dot. lokalnej społeczności. Seniorzy z naszej Gminy w okresie od maja do grudnia 2015 r. uczestniczyli w Rządowym Programie na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych. W ramach projektu seniorzy uczyli się języków obcych, brali udział w zajęciach rękodzielniczych, spotkaniach ze specjalistami w zakresie praw konsumentów, produktów bankowych, odbywały się zajęcia taneczne, Nordic Walking, wyjazdy na basen, do kina, teatru. (...) Osoby niepełnosprawne z terenu Gminy Świerzno uczestniczą w warsztatach terapii zajęciowej przy Polskim Stowarzyszeniu na Rzecz Osób Upośledzonych Koło w Kamieniu Pomorskim. Uczestnicy mają zapewniony dojazd. (...) Osoby pokrzywdzone miały możliwość skorzystania z pomocy psychologa i porad prawnika w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim. Terminy i godziny wizyt ustalane były telefonicznie, po czym informacje były przekazywane osobom zainteresowanym. Sprawcy przemocy kierowani byli do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach działań kieruje osoby uzależnione od alkoholu, do podejmowania terapii odwykowej w formie przeciwalkoholowego środka awersyjnego lub w warunkach stacjonarnych w Ośrodku Leczenia Uzależnień w Stanominie lub na Oddziale Terapii Uzależnień od Alkoholu w Gryficach. Prowadzone są z tymi osobami rozmowy motywujące do zachowywania abstynencji, a w stosunku do osób uchylających się od podjęcia leczenia kierowane są wnioski do sądu o zastosowanie przymusowego leczenia. Rodziny osób dotkniętych uzależnieniem mogą skorzystać ze wsparcia psychologa oraz prawnika w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pom., również po wcześniejszym uzgodnieniu terminu wizyty.(...) Analiza poszczególnych celów strategii w opisywanych latach wskazuje na dużą aktywność w zakresie tworzenia i realizacji programów oraz projektów profilaktycznych, edukacyjnych, informacyjnych mających na celu niwelowanie zjawiska marginalizacji i wykluczenia społecznego w lokalnym środowisku.

(dowód: akta kontroli str. 358-359, 375-383)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Gmina dokonała identyfikacji barier w jej rozwoju i podjęła działania przeciwdziałające zdiagnozowanym czynnikom wpływającym negatywnie na jej rozwój. Zrealizowała wiele

projektów poprawiających warunki bytowe mieszkańców m.in. w zakresie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, gospodarki ściekowej, infrastruktury sportowo-edukacyjnej, w tym dostępu do Internetu i pomocy społecznej. Opracowała i wdrożyła strategię w zakresie przeciwdziałania niekorzystnym warunkom rozwoju Gminy, ze wskazaniem celów strategicznych, celów operacyjnych i działań ze wskazaniem lat ich realizacji oraz określeniem źródeł finansowania.

5. Współpraca z innymi jednostkami samorządu terytorialnego

Opis stanu faktycznego

W sprawie współpracy Gminy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego Wójt wyjaśnił, że Gmina współpracowała tworząc:

- Celowy Związek Gmin R-XXI zrzeszający obecnie 27 gmin, który powstał w celu budowy Regionalnego Zakładu Gospodarowania Odpadami w Słajsinie, który przetwarza i unieszkodliwia odpady z terenu gmin członkowskich,
- Lokalną Grupę Działania "Partnerstwo w Rozwoju" w formie stowarzyszenia (od 2008 r. w skład Grupy wchodziły następujące gminy: Świerzno, Wolin, Golczewo, od 2015 r. do Grupy należą wszystkie gminy Powiatu Kamieńskiego), której celem głównym jest realizacja wspólnej Strategii Rozwoju z maksymalnym wykorzystaniem środków unijnych,
- Rybacką Lokalną Grupę Działania w formie stowarzyszenia ośmiu gmin od 2015 r. (Świerzno, Dziwnów, Rewal, Trzebiatów, Brojce, Płoty, Golczewo, Karnice), której celem głównym jest także opracowanie i realizacja wspólnej Strategii Rozwoju z maksymalnym wykorzystaniem środków unijnych.

Ponadto, Gmina przystąpiła do:

- Porozumienia Gmin Świerzno i Rewal oraz Powiatu Kamieńskiego i Gryfickiego w sprawie wspólnej realizacji przebudowy drogi Gostyń – Pobierowo,
- Porozumienia z Zarządem Dróg Wojewódzkich w sprawie wspólnej realizacji zadania dotyczącego przebudowy drogi wojewódzkiej nr 103 pn. "Przeście przez Świerzno".

Dnia 06.10.2015 r. zostało zawarte porozumienie partnerskie Nr ROPS III/25/15 pomiędzy Województwem Zachodniopomorskim a Gminą Świerzno w związku z realizacją przez Województwo Zachodniopomorskie Wojewódzkiego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2014-2020 pn. Region dla Rodziny. W ramach zawartego porozumienia podejmowane są działania których celem jest realizacja Zachodniopomorskiej Karty Rodziny oraz Zachodniopomorskiej Karty Seniora. W Gminie Świerzno przyjmowaniem wniosków i wydawaniem Zachodniopomorskiej Karty Rodziny oraz Karty Seniora zajmuje się Ośrodek Pomocy Społecznej, na podstawie Zarządzenia Wójta Gminy Świerzno Nr SK.0050.7.2016 z dnia 03 lutego 2016 r. Posiadacze takiej karty tzn. rodzina dwa plus dwa mogą również skorzystać ze zniżek w sferze kultury, sportu, rozrywki.

Gmina nie podejmowała działań i nie otrzymała żadnych innych propozycji od sąsiednich jednostek samorządu terytorialnego w zakresie połączenia z inną gminą.

(dowód: akta kontroli str. 872-910, 930-934)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Gmina podejmowała współpracę z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, mającą na celu modernizację infrastruktury drogowej na jej terenie oraz pozyskiwała środki w ramach Lokalnej Grupy Działania oraz Lokalnej Grupy Rybackiej.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁸⁵, wnosi o:

1. Zawiadomianie stron postępowania administracyjnego o niemożności załatwienia sprawy w ustawowym terminie.
2. Przedstawianie Radzie Gminy zweryfikowanych stawek opłat za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków w terminie umożliwiającym Radzie Gminy ich zatwierdzenie w ustawowym terminie.
3. Złożenie deklaracji na podatek od nieruchomości gminnych za lata 2011-2015.
4. Uwzględnienie w sprawozdaniu Rb-PDP za 2016 r. dochodów podatkowych, wynikających ze złożonych deklaracji na podatek od nieruchomości za lata 2011-2015.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, dnia 2 marca 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie

Dyrektor

Kontrolerzy
Małgorzata Wejwer
starszy inspektor kontroli państwowej

.....
podpis

.....
podpis

Adam Borowski
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

⁸⁵ Dz.U. z 2015 r., poz. 1096.

